

«Повна назва»
Публічне акціонерне товариство
СТРАХОВА КОМПАНІЯ
«УНІВЕРСАЛЬНА»

Організаційно-правова форма — акціонерне товариство.
Дата державної реєстрації — 23.12.1994р.
Свідоцтво Нацкомфінпослуг України про реєстрацію фінансової установи:
Серія СТ № 16 від 21.08.2004 року.

Ліцензії Нацкомфінпослуг України: перелік з 30 ліцензій надано в примітках.

Голова правління — Музичко Олександр Васильович.
Головний бухгалтер — Галицька Наталя Вікторівна.

Місцезнаходження: Україна, 01133, м. Київ, бульвар Лесі Українки, 9.
Тел./факс: (044) 281-61-50, (067)-223-26-00.
Електронна пошта: NGalytska@universalna.com.

Достовірність фінансової звітності підтверджена висновком аудиторської фірми Товариство з обмеженою відповідальністю «АУДИТ КОНСАЛТИНГ ГРУП» (Адреса: 03134 м. Київ, вул. Симиренка 26-А, к.88, телефон: (044) 458-53-43, (095) 281-37-20, код за ЄДРПОУ 35316245), Свідоцтво про внесення до Реєстру суб'єктів аудиторської діяльності № 4026, видане згідно рішення Аудиторської Палати України від 27 вересня 2007 року № 182/10.

БАЛАНС (Звіт про фінансовий стан) на 31 грудня 2017 року
 Форма 1

Актив	Код рядка	31 грудня 2016 року		31 грудня 2017 року	
		2	3	4	5
I. Необоротні активи	1	2	3	4	5
Нематеріальні активи	1000	9 503		9 018	
первісна вартість	1001	21 957		20 337	
накопичена амортизація	1002	12 454		11 319	
Незавершені капітальні інвестиції	1005				
Основні засоби	1010	44 747		40 812	
первісна вартість	1011	94 837		87 813	
знос	1012	50 090		47 001	
Інвестиційна нерухомість	1015	24 266		24 075	
Первісна вартість інвестиційної нерухомості	1016	35 566		36 599	
Знос інвестиційної нерухомості	1017	11 300		12 524	
Довгострокові біологічні активи	1020				
Первісна вартість довгострокових біологічних активів	1021				
Накопичена амортизація довгострокових біологічних активів	1022				
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030				
Інші фінансові інвестиції	1035	143 995		214 870	
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040				
Відстрочені податкові активи	1045	1 622		2 042	
Гудвіл	1050				
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	31 363		56 296	
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	7 445		7 586	
Інші необоротні активи	1090				
Усього за розділом I	1095	262 941		354 699	
II. Оборотні активи					
Запаси	1100	593		691	
Виробничі запаси	1101	593		691	
Незавершене виробництво	1102				
Готова продукція	1103				
Товари	1104				
Поточні біологічні активи	1110				
Депозити перебігування	1115				
Векселі одержані	1120				
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	69 270		72 721	
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами з бюджетом	1130	1 098		1 628	
у тому числі з податку на прибуток	1135	5 845		159	
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів	1140	2 709		2 745	
Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків	1145				
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	28 577		50 708	
Поточні фінансові інвестиції	1160	68 794		110 337	
Гроші та їх еквіваленти	1165	64 648		45 483	
Готівка	1166				
Рахунки в банках	1167	64 648		45 483	
Витрати майбутніх періодів	1170	43		45	
Частка перестраховика в страхових резервах	1180	98 415		142 213	
у тому числі в резервах довгострокових зобов'язань	1181				
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	67 122		105 362	
резервах незароблених премій	1183	31 293		36 851	
інших страхових резервах	1184	0		0	
Інші оборотні активи	1190				
Усього за розділом II	1195	339 992		426 730	
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття					
Баланс	1300	602 933		781 429	
Пасив	1	2	3	4	5
I. Власний капітал					
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	192 700		192 700	
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401				
Капітал у дооцінках	1405	13 355		12 187	
Капітал у дооцінках	1410	211 427		211 427	
Емісійний дохід	1411	211 427		211 427	
Накопичені курсові різниці	1412				
Резервний капітал	1415	4 093		4 093	
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	-181 955		-172 562	
Неоплачений капітал	1425				
Вилучений капітал	1430				
Інші резерви	1435	27 475		24 316	
Усього за розділом I	1495	267 095		272 161	
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення					
Відстрочені податкові зобов'язання	1500				
Пенсійні зобов'язання	1505				
Довгострокові кредити банків	1510				
Інші довгострокові зобов'язання	1515	122		1	
Довгострокові забезпечення	1520	8 028		10 152	
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	1 974		4 173	
Цільове фінансування	1525				
Благодійна допомога	1526				
Страхові резерви	1530	283 432		370 189	
у тому числі: резерв довгострокових зобов'язань	1531				
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	128 135		173 888	
резерв незароблених премій	1533	155 297		196 301	
інші страхові резерви	1534				
Інвестиційні контракти	1535				
Призовий фонд	1540				
Резерв на виплату джек-поту	1545				
Усього за розділом II	1595	291 582		380 342	
III. Поточні зобов'язання і забезпечення					
Короткострокові кредити банків	1600				
Векселі видані	1605				
Поточна кредиторська заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями	1610	196		121	
товари, роботи, послуги	1615	1 610		8 897	
розрахунками з бюджетом	1620	287		6 996	
у тому числі з податку на прибуток	1621	0		6 451	
розрахунками зі страхування	1625	0		102	
розрахунками з оплати праці	1630	23		622	
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635	580		185	
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640				
Поточна кредиторська заборгованість із внутрішніх розрахунків	1645				
Поточна кредиторська заборгованість за страховою діяльністю	1650	38 316		110 259	
Поточні забезпечення	1660	1 050		940	
Доходи майбутніх періодів	1665				
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670				
Інші поточні зобов'язання	1690	2 194		804	
Усього за розділом III	1695	44 256		128 926	
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття					
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду					
Баланс	1900	602 933		781 429	

ЗВІТ ПРО ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ
 (Звіт про сукупний дохід) за 2017 рік

Форма 2

Назва статті	Код	2017 рік	2016 рік
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	454435	355750
Чисті зароблені страхові премії	2010	454435	355750
Премії підписані, валова сума	2011	648292	501721
Премії, передані у перестраховування	2012	158412	123056
Зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013	-41003	-30337
Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014	5558	7422
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050		
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	145660	113119
Валовий:			
прибуток*	2090	308 775	242631
збиток	2095		
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105		
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	-7514	-16601
Зміна інших страхових резервів, валова сума	2111	-45754	-16212
Зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112	38240	-389
Інші операційні доходи	2120	56639	22243
Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121		
Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122		
Адміністративні витрати	2130	48117	43994
Витрати на збут	2150	249127	164525
Інші операційні витрати	2180	45183	52247
Витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181		
Витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182		
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	15473	
збиток	2195		12493
Дохід від участі в капіталі	2200		
Інші фінансові доходи	2220	20682	21502
Інші доходи	2240	223	9344
Дохід від благодійної допомоги	2241		
Фінансові витрати	2250	107	362
Витрати від участі в капіталі	2255		
Інші витрати	2270	9179	8823
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275		
Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	27092	9168
збиток	2295		
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	-22026	-8923
Прибуток (збиток) від прикладної діяльності після оподаткування	2305		
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	5066	245
збиток	2355		

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Назва статті	Код	2017 рік	2016 рік
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	-	-
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	-	-
Накопичені курсові різниці	2410	-	-
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	-	-
Інший сукупний дохід	2445	-	-
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	-	-
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	-	-
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	-	-
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	5066	245

III. Елементи операційних витрат

Назва статті	Код	2017 рік	2016 рік
1	2	3	4
Матеріальні витрати	2500	3841	3914
Витрати на оплату праці	2505	28943	16724
Відрахування на соціальні заходи	2510	4251	1355
Амортизація	2515	6870	4567
Інші операційні витрати	2520	291008	258087
Разом:	2550	334913	277367

IV. Розрахунок показників прибутковості акцій

Назва статті	Код	2017 рік	2016 рік
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	192700	192700
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	192700	192700
Чистий прибуток, що припадає на одну просту акцію	2610	26,2896	1,2714
Скоригований чистий прибуток, що припадає на одну просту акцію	2615	26,2896	1,2714
Дивіденди на одну просту акцію	2650	-	-

ЗВІТ ПРО ВЛАСНИЙ КАПІТАЛ за 2017 р.

Форма 4

Стаття	Код	Зареєстрований капітал	Капітал у дооцінках	Додатковий капітал	Резервний капітал	Нерозподілений прибуток	Неоплачений капітал	Інші резерви	Всього
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Залишок на 31 грудня 2016 року	4000	192700	13355	211427	4093	-181955		27475	267095
Коригування:									
Зміна облікової політики	4005	-	-	-	-	-	-	-	-

Публічне акціонерне товариство
«СТРАХОВА КОМПАНІЯ «УНІВЕРСАЛЬНА»
Примітки до фінансової звітності –
31 грудня 2017

(в тисячах гривень)

1. Загальна інформація

Найменування звітуючої організації:	ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «СТРАХОВА КОМПАНІЯ «УНІВЕРСАЛЬНА»
Організаційно-правова форма:	Публічне акціонерне товариство
Країна реєстрації	Україна
Юридична адреса (адреса знаходження органу управління організації):	01133 м. Київ, бульвар Лесі Українки, 9
Звітний період	Рік, що закінчується 31 грудня 2017 р.
Дата затвердження звітності	Фінансова звітність Товариства затверджена до випуску (з метою оприлюднення) керівником Товариства 28.02.2017р. Ні учасники Товариства, ні інші особи не мають права вносити зміни до цієї фінансової звітності після її затвердження до випуску.
Валюта звітності	Валюта подання звітності відповідає функціональній валюті, якою є національна валюта України — гривня, складена у тисячах гривень, округлених до цілих тисяч.
Рівень округлення в представлений звітності	Тис. (1000)
Фінансова звітність ПАТ «СК «Універсальна» підготовлена відповідно до Міжнародних стандартів фінансової звітності (МСФЗ) в редакції, яка затверджена Радою з Міжнародних стандартів фінансової звітності (Рада з МСФЗ).	

Опис характеру і основних напрямів діяльності організації

Страхова компанія здійснює свою діяльність відповідно до ліцензій, зазначених в таблиці нижче:

№ з/п	Вид страхування	№ ліцензії	Термін дії ліцензії
1	2	3	4
1.	Страховання від нещасних випадків	АГ №569723	23.03.2011
2.	Медичне страхування (безперервне страхування здоров'я)	АГ №569720	23.03.2011
3.	Страховання здоров'я на випадок хвороби	АГ №569717	23.03.2011
4.	Страховання залізничного транспорту	АГ №569715	23.03.2011
5.	Страховання наземного транспорту (крім залізничного)	АГ №569722	23.03.2011
6.	Страховання повітряного транспорту	АГ №569726	23.03.2011
7.	Страховання водного транспорту (морського внутрішнього та інших видів водного транспорту)	АГ №569711	23.03.2011
8.	Страховання вантажів та багажу (вантажобагажу)	АГ №569706	23.03.2011
9.	Страховання від вогневищих ризиків та ризиків стихійних явищ	АГ №569710	23.03.2011
10.	Страховання майна (іншого, ніж передбачено пунктами 7-12)	АГ №569719	23.03.2011
11.	Страховання цивільної відповідальності власників наземного транспорту (включаючи відповідальність перевізника)	АГ №569709	23.03.2011
12.	Страховання відповідальності власників водного транспорту (включаючи відповідальність перевізника)	АГ №569708	23.03.2011
13.	Страховання відповідальності перед третіми особами (іншої, ніж передбачена пунктами 12 — 14 цієї статті)	АГ №569725	23.03.2011
14.	Страховання кредитів (у тому числі відповідальності позичальника за непогашення кредиту)	АГ №569718	23.03.2011
15.	Страховання фінансових ризиків	АГ №569730	23.03.2011
16.	Страховання судових витрат	АГ №569728	23.03.2011
17.	Страховання виданих гарантій (порук) та прийнятих гарантій	АГ №569712	23.03.2011
18.	Страховання медичних витрат	АГ №569721	23.03.2011
19.	Страховання сільськогосподарської продукції	АЕ №293880	17.06.2014
20.	Особисте страхування працівників відомчої (крім тих, які працюють в установах і організаціях, що фінансуються з Державного бюджету України) та сільськопожежної охорони і членів добровільних пожежних дружин (команд)	АГ №569727	23.03.2011
21.	Особисте страхування від нещасних випадків на транспорті	АГ №569724	23.03.2011
22.	Авіаційне страхування цивільної авіації	АГ №569705	23.03.2011
23.	Страховання цивільної відповідальності власників транспортних засобів (за внутрішніми договорами)	АГ №569713	23.03.2011
24.	Страховання цивільної відповідальності власників транспортних засобів (за міжнародними договорами)	АГ №569713	23.03.2011
25.	Страховання цивільної відповідальності оператора ядерної установки за ядерну шкоду, яка може бути заподіяна внаслідок ядерного інциденту	АГ №569732	23.03.2011
26.	Страховання цивільної відповідальності суб'єктів господарювання за шкоду, яку може бути заподіяно пожежами та аваріями на об'єктах підвищеної небезпеки, включаючи пожежовибухонебезпечні об'єкти та об'єкти, господарська діяльність на яких може призвести до аварій екологічного та санітарно-епідеміологічного характеру	АГ №569731	23.03.2011
27.	Страховання відповідальності суб'єктів перевезення небезпечних вантажів на випадок настання негативних наслідків при перевезенні небезпечних вантажів	АГ №569714	23.03.2011
28.	Страховання цивільної відповідальності громадян України, що мають у власності чи іншому законному володінні зброю, за шкоду, яка може бути заподіяна третій особі або її майну внаслідок володіння, зберігання чи використання цієї зброї	АГ №569716	23.03.2011

№ з/п	Вид страхування	№ ліцензії	Термін дії ліцензії
1	2	3	4
29.	Страховання тварин на випадок загибелі, знищення, вимушеного забою, від хвороб, стихійних лих та нещасних випадків у випадках та згідно з переліком тварин, встановленими Кабінетом Міністрів України	АГ №569729	23.03.2011
30.	Страховання предмета іпотеки від ризиків випадкового знищення, випадкового пошкодження або псування	АВ №594195	27.12.2011

2. Загальна основа формування фінансової звітності та перелік найбільш значимих положень облікової політики

Основа ведення бухгалтерського обліку

Бухгалтерський облік Товариства ведеться відповідно до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність», міжнародних стандартів бухгалтерського обліку (МСБО). Фінансова звітність за МСФЗ складається на основі інформації про активи, зобов'язання, капіталі, господарські операції та результати відповідно до вимог Міжнародних стандартів фінансової звітності.

Основа подання інформації

Фінансова звітність Товариства є фінансовою звітністю загального призначення, яка сформована з метою достовірно подання фінансового стану, фінансових результатів діяльності та грошових потоків Товариства для задоволення інформаційних потреб широкого кола користувачів при прийнятті ними економічних рішень.

Концептуальною основою фінансової звітності Товариства за рік, що закінчився 31 грудня 2017 року, є Міжнародні стандарти фінансової звітності (МСФЗ), включаючи Міжнародні стандарти бухгалтерського обліку (МСБО) та Тлумачення (КТМФЗ, ПКТ), видані Радою з Міжнародних стандартів бухгалтерського обліку (РМСБО), в редакції чинній на 01 січня 2017 року, що офіційно оприлюднені на веб-сайті Міністерства фінансів України.

Підготовлена Товариством фінансова звітність чітко та без будь-яких застережень відповідає всім вимогам чинних МСФЗ з врахуванням змін, внесених РМСБО станом на 01 січня 2017 року, дотримання яких забезпечує достовірне подання інформації в фінансовій звітності, а саме, доречної, достовірної, зіставної та зрозумілої інформації.

При формуванні фінансової звітності Товариство керувалося також вимогами національних законодавчих та нормативних актів щодо організації і ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності в Україні, які не протирічать вимогам МСФЗ. Інформація представляється в основному виходячи з базису оцінки за історичною вартістю (собівартістю).

Для складання фінансової звітності відповідно до МСФЗ керівництво проводить оцінку на основі принципу об'єктивності активів, зобов'язань, доходів і витрат. Оцінка в основному виробляється щодо резерву сумнівних боргів, резерву відпусток, відкладеного податку на прибуток, справедливої вартості фінансових інструментів.

Припущення про безперервність діяльності

Фінансова звітність Товариства підготовлена виходячи з припущення безперервності діяльності, відповідно до якого реалізація активів і погашення зобов'язань відбувається в ході звичайної діяльності. Фінансова звітність не включає коригування, які необхідно було б провести в тому випадку, якби Товариство не могло продовжити подальше здійснення фінансово-господарської діяльності відповідно до принципів безперервності діяльності.

Основа формування облікових політик

Облікові політики — конкретні принципи, основи, домовленості, правила та практика, застосовані суб'єктом господарювання при складанні та поданні фінансової звітності. МСФЗ наводить облікові політики, які, за висновком РМСБО, дають змогу скласти таку фінансову звітність, яка міститиме доречну та достовірну інформацію про операції, інші події та умови, до яких вони застосовуються. Такі політики не слід застосовувати, якщо вплив їх застосування є несуттєвим.

Облікова політика Товариства розроблена та затверджена керівництвом Товариства відповідно до вимог МСБО 8 «Облікові політики, зміни в облікових оцінках та помилки» та інших чинних МСФЗ.

2.1. Грошові кошти та їх еквіваленти

Грошові кошти Товариства включають грошові кошти в банках, готівкові грошові кошти в касах, грошові документи і еквіваленти грошових коштів, не обмежені у використанні.

Фінансова звітність Товариства складається в національній валюті України (гривні), що є функціональною валютою.

Господарські операції, проведені в іноземній валюті під час первісного визнання відображаються у функціональній валюті за курсом Національного Банку України (НБУ) на дату здійснення операції.

На дату складання фінансової звітності згідно МСБО 21 все монетарні статті, що враховуються в іноземній валюті перераховуються та відображаються в Балансі за курсом НБУ на дату складання звітності.

Курсові різниці, що виникають при перерахунку, відображаються загальним підсумком у звіті про фінансові результати того періоду, в якому вони виникли.

2.2. Оренда

Оренда класифікується як фінансова оренда, коли за умовами оренди передаються в основному всі ризики і вигоди, пов'язані з експлуатацією активу, і оренда відповідає одному з критеріїв визнання визначеному в МСБО 17 «Оренда». Усі інші види оренди класифікуються як операційна оренда.

Активи, які утримуються на умовах фінансової оренди, визнаються активами Товариства за найменшою з вартості або справедливої вартості або дисконтованою вартістю мінімальних орендних платежів на дату отримання. Відповідна заборгованість включається до балансу як зобов'язання з фінансової оренди, з поділом на довгострокову і короткострокову заборгованість.

Фінансові витрати визначаються за використанням методу ефективної ставки відсотка. Відсоток визначається за встановленим орендодавцем у договорі оренди або як ставка можливого залучення. Фінансові витрати включаються до звіту про фінансові результати протягом відповідного періоду оренди.

Орендні платежі з операційної оренди відображаються у звіті про фінансові результати на пропорційно-тимчасовій основі протягом відповідного періоду оренди.

У разі надання в операційну оренду майна Товариства, суми, що підлягають отриманню від орендаря, відображаються як інший операційний дохід у сумі нарахованих поточних платежів.

2.3. Визнання доходів і витрат

Доходи Товариства визнаються на основі принципу нарахування, коли існує впевненість, що в результаті операції відбудеться збільшення економічних вигод, а сума доходу може бути достовірно визначена.

Дохід від реалізації товарів визнається тоді, коли фактично здійснено перехід від продавця до покупця значних ризиків, переваг і контроль над активами (товар відвантажено і право власності передано) і дохід відповідає всім критеріям визнання відповідно до МСБО 18.

Особливих умов визнання доходу від реалізації товарів у відповідності з політикою Компанії не передбачено.

У разі надання Товариством послуг з виконання робіт, обумовлених контрактом, протягом узгодженого часу, дохід визнається в тому звітному періоді, в якому надані послуги, і розраховується на основі загальної вартості контракту і відсотка виконання.

Процентний дохід визнається в тому періоді, до якого він ставиться виходячи з принципу нарахування.

Дохід від дивідендів визнається, коли виникає право учасників на отримання платежу. Витрати, пов'язані з отриманням доходу, визнаються одночасно з відповідним доходом.

2.4. Основні засоби

Основні засоби Товариства враховуються і відображаються у фінансовій звітності Товариства відповідно до МСБО 16 «Основні засоби».

Основними засобами визнаються матеріальні активи Товариства, очікуваний строк корисного використання яких більше одного року, первісна вартість яких визначається залежно від класу, які використовуються в процесі виробництва надання послуг, здавання в оренду іншим сторонам, для здійснення адміністративних або соціальних функцій.

Основні засоби Товариства обліковуються за об'єктами. Об'єкти основних засобів класифікуються за окремими класами.

Класи основних засобів:

Клас основних засобів	Строк корисного використання, років	Метод нарахування амортизації
Земельні ділянки	-	Не нараховується
Будівлі та приміщення	25-50	Прямолінійний
Машини та обладнання	5	Прямолінійний
Автомобілі	5	Прямолінійний
Комп'ютери та офісна техніка	4	Прямолінійний
Меблі	5	Прямолінійний

Придбані основні засоби оцінюються за первісною вартістю, яка включає в себе вартість придбання і всі витрати пов'язані з доставкою і доведенням об'єкта до експлуатації.

Виготовлені власними силами об'єкти основних засобів оцінюються за фактичними прямими витратами на їх створення. У момент введення в експлуатацію їх вартість порівнюється з вартістю відшкодування відповідно до МСБО 36 «Зменшення корисності активів».

Нарахування амортизації по об'єктах основних засобів проводиться прямолінійним способом виходячи з терміну корисного використання цього об'єкта. Нарахування амортизації основних засобів починається з моменту, в якому такий основний засіб є придатним до використання.

Витрати на обслуговування, експлуатацію та ремонт основних засобів списуються на витрати періоду в міру їх виникнення. Вартість істотних оновлень і вдосконалень основних засобів капіталізується. Якщо при заміні одного з компонентів складних об'єктів основних засобів виконані умови визнання матеріального активу, то відповідні витрати додаються до балансової вартості складного об'єкта, а операція по заміні розглядається як реалізація (вибуття) старого компонента.

Товариство використовує для оцінки основних засобів першу модель — облік за первісною вартістю.

У разі наявності факторів знецінення активів відображаються основні засоби за мінусом збитків від знецінення згідно з МСБО 36 «Зменшення корисності активів».

Основні засоби, призначені для продажу, та відповідають критеріям визнання обліковуються відповідно до МСФЗ 5.

2.4.1. Облікові політики щодо інвестиційної нерухомості

Визнання інвестиційної нерухомості

До інвестиційної нерухомості Товариство відносить нерухомість (землю чи будівлі, або частину будівлі, або їх поєднання), утримувану на правах власності або згідно з угодою про фінансову оренду з метою отримання орендних платежів або збільшення вартості капіталу чи для досягнення обох цілей, а не для: (а) використання у виробництві чи при постачанні товарів, при наданні послуг чи для адміністративних цілей, або (б) продажу в звичайному ході діяльності.

Інвестиційна нерухомість визнається як актив тоді і тільки тоді, коли: (а) є ймовірність того, що Товариство отримає майбутні економічні вигоди, які пов'язані з цією інвестиційною нерухомістю, (б) собівартість інвестиційної нерухомості можна достовірно оцінити.

Якщо будівлі включають одну частину, яка утримується з метою отримання орендної плати та другу частину для використання у процесі діяльності Товариства або для адміністративних цілей, в бухгалтерському обліку такі частини об'єкту нерухомості оцінюються та відображаються окремо, якщо вони можуть бути продані окремо.

Первісна та подальша оцінка інвестиційної нерухомості

Первісна оцінка інвестиційної нерухомості здійснюється за собівартістю. Витрати на операцію включаються до первісної вартості. Собівартість придбанної інвестиційної нерухомості включає ціну її придбання та будь-які витрати, які безпосередньо віднесені до придбання. Безпосередньо віднесені витрати охоплюють, наприклад, винагороди за надання професійних юридичних послуг, податки, пов'язані з передачею права власності, та інші витрати на операцію.

Після первісного визнання Компанія відображає у фінансовій звітності інвестиційну нерухомість та відповідні капітальні інвестиції за первісною вартістю (собівартістю) за мінусом накопиченої амортизації та збитків від зменшення корисності. Результати переоцінки відображаються у прибутку або збитках Товариства.

Справедлива вартість інвестиційної нерухомості зазвичай визначається із залученням незалежного оцінювача. Періодичність перегляду справедливої вартості зумовлюється суттєвими для обліку коливаннями цін на ринку подібної нерухомості. Справедлива вартість незавершеного будівництва дорівнює вартості завершеного об'єкта за вирахуванням витрат на закінчення будівництва.

Товариство обрало для оцінки об'єктів інвестиційної нерухомості модель оцінки за собівартістю відповідно до МСБО 16 та застосує такий підхід до всієї інвестиційної нерухомості, при цьому розкриваються причини, з яких не використовується справедлива вартість.

2.5. Нематеріальні активи

Нематеріальні активи Товариства враховуються і відображаються у фінансовій звітності згідно МСБО 38 «Нематеріальні активи».

Нематеріальними активами визнаються контрольовані суспільством немонетарні активи, які не мають матеріальної форми, можуть бути ідентифіковані окремо від підприємства і використовуються підприємством протягом періоду більше 1 року (або операційного циклу) для виробництва, торгівлі, в адміністративних цілях або передачі в оренду іншим особам.

Об'єкти нематеріальних активів класифікуються за окремими групами:

- авторські права (в т.ч. на програмне забезпечення);
- ліцензії;
- торгові марки, включаючи бренди та назви публікацій.

Програмне забезпечення, яке є невіддільним і необхідним для забезпечення роботи основних засобів, враховується в складі цих об'єктів.

Нематеріальні активи оцінюються за первісною вартістю (собівартістю), яка включає в себе вартість придбання і витрати пов'язані з доведенням нематеріальних активів до експлуатації.

Подальші витрати на нематеріальний актив збільшують собівартість нематеріального активу, якщо:

- існує ймовірність того, що ці витрати призведуть до генерування активом майбутніх економічних вигод, які перевищать його спочатку оцінений рівень ефективності;
- ці витрати можна достовірно оцінити і віднести до відповідного активу.

Якщо наступні витрати на нематеріальний актив необхідні для підтримки спочатку оціненої ефективності активу, вони визнаються витратами періоду.

Нематеріальні активи амортизуються прямолінійним методом протягом очікуваного строк їх використання, але не більше 10 років. Нарахування амортизації починається з моменту введення нематеріального активу в експлуатацію.

Очікуваний термін корисного використання нематеріальних активів визначається при їх постановці на облік виходячи з:

- очікуваного морального зносу, правових або інших обмежень щодо строків використання або інших факторів;
- строків використання подібних активів.

На дату звіту нематеріальні активи враховуються за моделлю первісної вартості з урахуванням можливої зменшення корисності відповідно до МСБО 36 «Зменшення корисності активів».

2.6. Фінансові інвестиції

Фінансові інвестиції обліковуються відповідно до МСФЗ (IFRS) 9 «Фінансові інструменти». З метою складання фінансової звітності класифікуються за категоріями:

- інвестиції у фінансові інструменти, які оцінюються за амортизованою вартістю;
- інвестиції у фінансові інструменти, які оцінюються за справедливою вартістю через прибуток чи збиток;
- інвестиції у фінансові інструменти, які оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід.

Компанія класифікує фінансові інвестиції при первісному визнанні. Тільки, якщо Компанія змінює свою модель бізнесу для управління фінансовими активами, вона рекласифікує фінансові активи, яких торкнулась така зміна. Дата рекласифікації — це перший день першого звітного періоду після зміни моделі бізнесу, яка спричиняє рекласифікацію фінансових активів.

Знецінення активів

Товариство відображає необоротні активи у фінансовій звітності з урахуванням знецінення, яке враховується відповідно до МСБО 36.

На дату складання фінансової звітності Товариство визначає наявність ознак знецінення активів:

- зменшення ринкової вартості активу протягом звітного періоду на істотну величину, ніж очікувалося;
  - старіння або фізичне пошкодження активу;
  - істотні негативні зміни в технологічному, ринковому, економічному або правовому середовищі, у якому діє Товариство, що сталося протягом звітного періоду або очікувані найближчим часом;
  - збільшення протягом звітного періоду ринкових ставок відсотка, яке може суттєво зменшити суму очікуваного відшкодування активу;
  - перевищення балансової вартості чистих активів над їх ринковою вартістю;
  - суттєві зміни способу використання активу протягом звітного періоду або такі очікувані зміни в наступному періоді, які негативно впливають на діяльність підприємства.
- При наявності ознак знецінення активів, Товариство визначає суму очікуваного відшкодування активу. Сума очікуваного відшкодування активу — це найбільше з двох оцінок: справедливою вартістю за мінусом витрат на продаж і цінності використання. Якщо сума очікуваного відшкодування менше балансової вартості активу, різниця визнається збитками від зменшення у звіті про фінансові результати з одночасним зменшенням балансової вартості активу до суми очікуваного відшкодування.

Специфіка діяльності Товариства передбачає враховувати все підприємство як Одиницю генерус грошові потоки, тому знецінення окремого активу, у разі відсутності ознак знецінення Одиниці в цілому у звітності не відображається.

2.7. Витрати за позиками

Товариство для складання фінансової звітності застосовує базовий підхід до обліку витрат на позики, відбитий в МСБО 23. Витрати за позиками (процентні та інші витрати, понесені у зв'язку із залученням позикових коштів) визнаються як витрати того періоду, в якому вони понесені, з відображенням у звіті про фінансові результати.

2.8. Запаси

Облік і відображення у фінансовій звітності запасів здійснюється відповідно до МСБО 2. Запаси обліковуються за однорідними групами:

- товари;
- виробничі матеріали.

Собівартість придбаних у третіх осіб запасів складається з вартості придбання та інших витрат, безсередньо пов'язаних з їх придбанням.

Товариство застосовує метод ФІФО оцінки запасів при їх вибутті.

Запаси відображаються у фінансовій звітності за найменшою з двох оцінок: собівартістю або чистою вартістю реалізації. Чиста вартість реалізації — це можлива ціна реалізації в ході звичайної діяльності Товариства за вирахуванням розрахункових витрат з продажу. Чиста вартість продажу визначається індивідуально для кожного найменшування продукції з урахуванням маркетингової політики Товариства.

2.9. Дебіторська заборгованість

Дебіторська заборгованість — це договірні вимоги, пред'явлені покупцям та іншим особам на отримання грошових коштів, товарів або послуг. Для цілей фінансової звітності дебіторська заборгованість класифікується як поточна (одержання очікується протягом поточного року або операційного циклу) або як довгострокова (дебіторська заборгованість, яка не може бути класифікована як поточна).

Дебіторська заборгованість класифікується як торгова дебіторська заборгованість (яка виникає за реалізовані в ході здійснення звичайної господарської діяльності товари і послуги) і неторгових (інша) дебіторських заборгованість.

Первісне визнання дебіторської заборгованості здійснюється за справедливою вартістю переданих активів.

У фінансовій звітності короткострокова дебіторська заборгованість оцінюється і відображається за чистою вартістю реалізації. Чиста вартість реалізації дебіторської заборгованості оцінюється з урахуванням наданих знижок, повернень товарів та безнадійної заборгованості.

Для відображення безнадійної дебіторської заборгованості на підприємстві створюється резерв сумнівних боргів. Оціночні коефіцієнти визначаються з використанням інформації попередніх звітних періодів та враховуючи фактори наявності об'єктивних свідчень того, що Товариство не зможе стягнути дебіторську заборгованість. При визначенні розміру резерву зменшення корисності дебіторської заборгованості Товариство використовує наступну матрицю створення резерву, чи враховує кількість днів, на яку прострочено погашення заборгованості:

- якщо заборгованість прострочена менше ніж 90 днів — 0% резервування;
  - якщо заборгованість прострочена 90-180 днів -20% резервування;
  - якщо заборгованість прострочена 180-365 днів — 50% резервування;
  - якщо заборгованість прострочена більш ніж на 365 днів — 100% резервування.
- Довгострокова дебіторська заборгованість (крім відстрочених податків на прибуток) враховується в залежності від її виду по амортизованій або по дисконтній вартості.

2.10. Зобов'язання і резерви

Облік і визнання зобов'язань та резервів здійснюється відповідно до МСБО 37. Зобов'язання Товариства, класифікуються на довгострокові (термін погашення понад 12 місяців) і поточні (термін погашення до 12 місяців).

Довгострокові зобов'язання (крім відкладених податків на прибуток) відображаються в залежності від виду або по амортизується або за дисконтованою вартістю.

Поточна кредиторська заборгованість враховується і відображається у Балансі за первісною вартістю, яка дорівнює справедливій вартості отриманих активів або послуг. Товариство здійснює переклад частини довгострокової кредиторської заборгованості до складу короткострокової, коли станом на дату балансу за умовами договору до повернення частини суми боргу залишається менше 365 днів.

Резерви визнаються, якщо Товариство в результаті певної події в минулому має юридичні або фактичні зобов'язання, для врегулювання яких з більшим ступенем імовірності буде потрібно відітї ресурсів, і які можна оцінити з достатньою надійністю.

Товариство визнає як резерв — резерв відпусток, який формується щомісяця виходячи з фонду оплати праці та розрахункового оціночного коефіцієнта. Коефіцієнт розраховується виходячи з даних попередніх звітних періодів з урахуванням поправки на інформацію звітного періоду.

Товариство визнає непередбачені зобов'язання, виходячи з їх критеріїв визнання, покладачись на оцінку ймовірності їх виникнення та сум погашення, отриманої від експертів.

2.11. Обкові політики щодо страхової діяльності

Страхові та інвестиційні контракти — класифікація

Товариство укладає контракти, що передбачають передачу страхових ризиків або фінансових ризиків або обох видів ризиків. Страховими є контрактами, які передають суттєвий страховий ризик. Такі контракти можуть також передавати фінансовий ризик. В якості загальної політики Товариство визнає значним ризиком потенційне зобов'язання по виплаті відшкодування у разі настання страхового випадку, що принаймні на 10% перевищує суму відшкодування, що підлягає виплаті у разі, якщо страховий випадок не відбудеться.

Інвестиційними контрактами є договори, які передають фінансові ризики без значного страхового ризику.

Деякі з страхових та інвестиційних контрактів мають умови дискреційної участі (УДУ). Ця умова дає право на отримання, в додаток до гарантованих виплат, додаткові виплати і бонуси:

- A) які, ймовірно, становитимуть значну частину всіх контрактних виплат,
- B) рішення про суму або визначення часу яких за контрактом належить емітентові,
- V) за умовами контракту вони ґрунтуються на:
  - результатах операцій за визначеним пулом контрактів або за контрактом визначеного типу,
  - реалізованих або нереалізованих доходах від інвестицій за визначеним пулом активів, утримуваних емітентом, або
  - Прибутку чи збитку підприємства, фонду або іншого суб'єкта господарювання, які є емітентом контракту.

Місцеві нормативні акти та умови цих договорів встановлюють основу для визначення сум на які додаткові дискреційні виплати розраховуються (УДУ право на надлишкові доходи) та в рамках якого Товариство може здійснювати розподіл в частинах та в терміні виплат передбачених для утримувачів контрактів. Принаймні 90% від надлишкового інвестиційного доходу має бути розподілене на утримувачів контрактів в цілому (що може включати майбутніх утримувачів контрактів); розмір та час виплат такого розподілу конкретним утримувачам контрактів є умовою дискреційної участі Товариства; предметом рекомендацій відповідного місцевого актуарію.

Страхові контракти та інвестиційні контракти з УДУ

Визнання та оцінка

Страхові контракти та інвестиційні контракти з УДУ класифікуються як короткострокові договори страхування

Це страхові контракти від нещасних випадків, страхування майна і короткострокових договорів страхування життя.

Договори страхування від нещасних випадків захищають клієнтів Товариства від ризику заподіяння шкоди третім особам в результаті їх законної діяльності. Покриття включає як договірні, так і позадоговірні події. Типовий захист, що пропонується, розроблений для роботодавців, які набувають юридичну відповідальність за виплату компенсації постраждалим працівникам (зобов'язання роботодавців) і для індивідуальних та корпоративних клієнтів, які мають відповідальність виплатити компенсації третім особам за тілесні ушкодження або пошкодження майна (цивільної відповідальності).

Договори страхування майна головним чином компенсують клієнтам Товариства шкоду, заподіяну їх власності, або вартість втраченого майна. Клієнти, які здійснюють комерційну діяльність у власних приміщеннях також можуть компенсувати компенсацію за втрату доходів внаслідок неможливості використання застрахованої власності в їх підприємницькій діяльності (покриття у зв'язку з припиненням діяльності).

Короткострокові договори страхування життя захищають клієнтів Товариства від наслідків подій (таких як смерть або інвалідність), щоб уде впливати на здатність клієнта або його/її утриманців підтримувати свій нинішній рівень доходів. Гарантовані виплати при настанні визначеної страхової події є або фіксованими або залежать від розміру економічних втрат, понесених страхувальником. Немає строку погашення або передачі вигод.

По всім цим контрактам, премії визнаються доходом (зароблені премії) пропорційно терміну страхування. Частина премії, зобов'язання з незароблених премій. Премії відображено до вирахування комісії та валовою сумою з урахуванням будь-яких податків та зборів, які накладаються на такі премії.

Витрати по страховим вимогам та на врегулювання збитків відносяться на зменшення доходів по мірі їх виникнення на основі оціночної величини зобов'язань по компенсації власникам контракту або третім особам постраждалих від власників контракту. Вони включають в себе прямі і непрямі витрати на врегулювання збитків і впливають з подій, які сталися до кінця звітного періоду, навіть якщо вони ще не були заявлені до відома Товариства. Товариство не виключає своєї відповідальності за неоплаченими вимогами іншими, ніж вимогами по втраті працездатності. Зобов'язання за несплаченими вимогами оцінюються з використанням припущень по конкретним випадкам, заявлених до Компанії, і статистичного аналізу за вимогами, що відбулися, але не є заявленими, та для оцінки очікуваних виплат більш складних вимог, на які можуть впливати зовнішні фактори(такі, як судові рішення).

Контракти з перестрахування

Контрактами, укладеними Товариством з перестраховиками, по яким Товариству компенсуються збитки за одним або кількома договорами, укладеними Компанією, і які відповідають вимогам класифікації для договорів страхування згідно примітки 7 визнаються як договори перестрахування. Контракти, які не відповідають цим вимогам класифікації визнаються як фінансові активи. Договори страхування, укладені Товариством відповідно до якого іншою стороною договору є інший страховик (внутрішнє перестрахування) включаються до договорів страхування.

Виплати, на які Товариство має право відповідно до договорів перестрахування визнаються активами перестрахування. Ці активи складаються з короткострокових вимог до перестраховиків, а також довгострокової дебіторської заборгованості, які залежать від очікуваних вимог та винагород, що впливають з пов'язаних перестрахованих договорів страхування.

Дебіторська і кредиторська заборгованість, пов'язані з договорами страхування та інвестиційними контрактами

Дебіторська та кредиторська заборгованості відображаються у періоді коли такі платежі належать до сплати. Вони включають в себе суми, належні від агентів, брокерів та власників договорів страхування та належні до сплати таким контрагентам.

Якщо існують об'єктивні докази того, що дебіторська заборгованість за страховою діяльністю є знеціненою, Товариство зменшує балансову вартість такої заборгованості, і відповідно визнає збиток від знецінення у звіті про прибутки і збитки. Товариство збирає об'єктивні докази того, що страхова дебіторська заборгованість є знеціненою, використовуючи той же процес, прийнятий для кредитів та дебіторської заборгованості. Збиток від знецінення розраховується за тим же способом, що використовуються для цих фінансових активів.

Суми від реалізації пошкодженого майна та отримані в результаті регресу

Деякі страхові контракти дозволяють Товариству продати майно (як правило, пошкоджене), яке отримане при врегулюванні вимог (наприклад, врятоване майно). Товариству також може мати право подавати претензії третім особам для оплати частини або всіх видатків (наприклад, право регресу).

Оцінки суми відшкодування від реалізації пошкодженого майна включаються в якості зменшення суми зобов'язань за страховими вимогами, а пошкоджене майно визнається в інших активах, якщо зобов'язання погашено. Зменшення зобов'язань визнається в сумі, яка може бути обґрунтовано повернута в результаті відчуження майна.

Відшкодування в наслідок регресу також розглядаються в якості знижки при оцінці зобов'язань за страховими вимогами і визнаються в інших активах, якщо зобов'язання погашено. Зменшення зобов'язань визнається в оціночній сумі відшкодування, яке може бути отримане а результаті дій проти винної третьої особи.

2.12. Виплати працівникам

Всі винагороди працівникам Товариства враховуються як поточні, відповідно до МСБО 19. У процесі господарської діяльності Товариство сплачує обов'язкові внески до Держав-

ного Пенсійного фонду і до Державні фонди соціального страхування за своїх працівників, в розмірі, передбаченому Законодавством України.

2.13. Витрати з податку на прибуток

Витрати з податку на прибуток визначаються і відображаються у фінансовій звітності Товариства відповідно до МСБО 12.

Витрати з податку на прибуток, що відображаються у звіті про фінансові результати, складаються з сум поточного та відстроченого податку на прибуток.

Поточний податок на прибуток визначається виходячи з оподаткованого прибутку за рік, розрахованої за правилами податкового законодавства України.

Відстрочений податок визнається в сумі, яка, як очікується, буде сплачена або відшкодована в зв'язку з наявністю різниці між балансовою вартістю активів і зобов'язань, відображених у фінансовій звітності, та відповідними податковими базами активів і зобов'язань. Відстрочені податки на прибуток розраховуються за тимчасовими різницями з використанням балансового методу обліку.

Відкладені податкові активи та зобов'язання розраховуються за податковими ставками, які, як очікується, будуть застосовні в періоді, коли будуть реалізовані активи або погашені на основі податкових ставок, що діяли на звітну дату, або про введення яких в дію в найближчому майбутньому було достовірно відомо станом на звітну дату.

Відстрочені податкові активи відображаються тільки в тому випадку, якщо існує ймовірність того, що наявність майбутнього оподаткованого прибутку дозволить реалізувати відкладені податкові активи або якщо зможуть бути зареховані проти існуючих відкладених податкових зобов'язань.

2.14. Власний капітал

Статутний капітал, включає в себе внески учасників. Сума перевищення справедливої вартості отриманих коштів над номінальною вартістю частки учасника відображається як емісійний дохід.

Товариство нараховує дивіденди учасникам, і визнають їх як зобов'язання на звітну дату тільки в тому випадку, якщо вони були оголошені до звітної дати включно.

2.15. Сегменти

Товариство в силу своїх особливостей і сформованою практикою організації займається одним видом діяльності. У зв'язку з цим господарсько-галузеві сегменти не виділені.

Товариство займається реалізацією товарів тільки на території України, у зв'язку з цим географічні сегменти не виділяються.

У разі розширення масштабів діяльності Товариства та появи нових видів діяльності Товариство буде подавати фінансову звітність відповідно до МСБО 14.

2.16. Пов'язані особи

Відповідно з ознаками пов'язаних осіб, які наводяться в МСБО 24, пов'язаними особами в Товаристві є власники та провідний управлінський персонал.

2.17. Умовні зобов'язання та активи

Товариство не визнає умовні зобов'язання в звіті про фінансовий стан Товариства. Інформація про умовне зобов'язання розкривається, якщо можливість вибуття ресурсів, які втілюють у собі економічні вигоди, не є віддаленою. Товариство не визнає умовні активи. Стисла інформація про умовний актив розкривається, коли надходження економічних вигід є ймовірним.

2.18. Події, що відбулися після звітної дати

Керівництво Товариства визначає порядок, дату підписання фінансової звітності та осіб уповноважених підписувати звітність.

При складанні фінансової звітності Товариство враховує події, що відбулися після звітної дати і відображає їх у фінансовій звітності відповідно до МСБО 10.

2.19. Форми фінансової звітності

Товариство визначає форми подання фінансової звітності відповідно до рекомендації МСБО 1.

Баланс складається шляхом розподілу активів і зобов'язань на поточні та довгострокові. Звіт про фінансові результати складається шляхом розподілу витрат за функціональною ознакою.

Звіт про зміни у власному капіталі представляється в розгорнутому форматі. Звіт про рух грошових коштів складається відповідно до МСБО 7 прямим методом.

Примітки до фінансової звітності складаються відповідно з обов'язковими вимогами до розкриття інформації, викладеними у всіх МСБО / МСФЗ.

2.20. Використання нових та переглянутих стандартів, які були випущені і набирать чинності в 2017 році.

Нові стандарти, роз'яснення та поправки до чинних стандартів та роз'ясненням.

Компанія вперше застосувала деякі поправки до стандартів, які вступають в силу для річних періодів, що починаються 1 січня 2017 року або після цієї дати. Компанія не застосовувала достроково стандарти, роз'яснення або поправки, які були випущені, але не вступили в силу.

Характер і вплив кожної поправки описані нижче: Поправки до МСФЗ (IAS) 7 «Звіт про рух грошових коштів» — «Ініціатива в сфері розкриття інформації»

Поправки вимагають, щоб організація розкривала інформацію про зміни в зобов'язаннях, обумовлених фінансовою діяльністю, включаючи як зміни, зумовлені грошовими потоками, так і зміни, не обумовлені ними.

Поправки до МСФЗ (IAS) 12 «Податки на прибуток» — «Визнання відстрочених податкових активів щодо нереалізованих збитків»

Поправки роз'яснюють, що організація повинна враховувати те, обмежує чи податкове законодавство джерела оподаткованого прибутку, проти якої вона може робити відрахування при відновленні такої тимчасовою різниці, пов'язаної з нереалізованими збитками. Крім того, поправки містять вказівки щодо того, як організація повинна визначати майбутній оподаткований прибуток, і описують обставини, при яких оподатковуваний прибуток може передбачати відшкодування деяких активів в сумі, що перевищує їх балансову вартість.

Компанія застосувала поправки ретроспективно. Однак їх застосування не зробило впливу на фінансове становище і результати діяльності Компанії, оскільки Компанія не має тимчасових різниць або активів, які належать до сфери застосування даних поправок.

Щорічні удосконалення МСФЗ, період 2014-2016 рр.

Поправки до МСФЗ (IFRS) 12 «Розкриття інформації про участь в інших організаціях» — «Роз'яснення сфери застосування вимог до розкриття інформації в МСФЗ (IFRS) 12»

Поправки роз'яснюють, що вимоги до розкриття інформації в МСФЗ (IFRS) 12, за винятком описаних в пунктах B10-B16, застосовуються щодо частки участі організації в дочірньої організації, спільному підприємстві або асоційованого підприємства (або частини частки в спільному підприємстві або асоційованого підприємства), яка класифікується (або включається до складу ліквідаційної Компанії, яка класифікується) як призначена для продажу.

Стандарти, які були випущені, але ще не вступили в силу

Нижче наводяться стандарти і роз'яснення, які були випущені, але ще не вступили в силу на дату випуску фінансової звітності Компанії. Компанія має намір застосувати ці стандарти з дати їх вступу в силу.

МСФЗ (IFRS) 9 «Фінансові інструменти»

У липні 2014 року Рада з МСФЗ випустила остаточну редакцію МСФЗ (IFRS) 9 «Фінансові інструменти», яка замінює МСФЗ (IAS) 39 «Фінансові інструменти: визнання та оцінка» та всі попередні редакції МСФЗ (IFRS) 9. МСФЗ (IFRS) 9 об'єднує разом три частини проекту з обліку фінансових інструментів: класифікація та оцінка, знецінення та облік хеджування. МСФЗ (IFRS) 9 набуває чинності для річних звітних періодів, що починаються 1 січня 2018 року або після цієї дати, при цьому допускається дострокове застосування. За винятком обліку хеджування, стандарт застосовується ретроспективно, але надання

порівняльній інформації не є обов'язковим. Вимоги щодо обліку хеджування, головним чином, застосовуються перспективно, з деякими обмеженнями винятками.

Компанія планує почати застосування нового стандарту з необхідною дати вступу в силу і перерахує порівняльну інформацію за потреби. У 2017 році Компанія здійснила детальну оцінку впливу всіх трьох частин МСФЗ (IFRS) 9. Ця оцінка ґрунтується на інформації, доступній в даний час, і може бути змінена внаслідок отримання додаткової обґрунтованої і підтвержена інформації, яка стане доступною для Компанії у 2018 році, коли компанія почне застосування МСФЗ (IFRS) 9. В цілому, компанія очікує значний вплив нових вимог на свій звіт про фінансовий стан і власний капітал.

(а) Класифікація і оцінка

Компанія очікує значний вплив на свій бухгалтерський баланс і власний капітал при застосуванні вимог до класифікації та оцінки МСФЗ (IFRS) 9. Компанія планує оцінювати за справедливою вартістю всі фінансові активи, які оцінюються в даний час за історичною вартістю.

МСФЗ (IFRS) 15 «Виручка за договорами з покупцями»

МСФЗ (IFRS) 15 був випущений в травні 2014 року, а в квітні 2016 року було внесено поправки. Стандарт передбачає модель, що включає п'ять етапів, яка буде застосовуватися щодо виручки за договорами з покупцями. Згідно МСФЗ (IFRS) 15 виручка визнається в сумі, що відбиває відшкодування, право на яке організація очікує отримати в обмін на передачу товарів або послуг покупцеві.

Новий стандарт по виручці замінить всі існуючі вимоги МСФЗ до визнання виручки. Вимагатиметься повне ретроспективне застосування або модифіковане ретроспективне застосування для річних періодів, що починаються 1 січня 2018 року або після цієї дати; при цьому допускається дострокове застосування. В даний час Компанія оцінює можливий вплив цих поправок на її фінансову звітність.

Поправки до МСФЗ (IFRS) 10 та МСФЗ (IAS) 28 «Продаж або внесок активів в угодах між інвестором і його асоційованою організацією або спільним підприємством»

Поправки розглядають протиріччя між МСФЗ (IFRS) 10 та МСФЗ (IAS) 28, в частині обліку втрати контролю над дочірньою організацією, яка продається асоційованого підприємства або спільному підприємству або вноситься в них. Поправки роз'яснюють, що прибуток або збиток, які виникають в результаті продажу або внеску активів, що представляють собою бізнес згідно з визначенням в МСФЗ (IFRS) 3, в угоді між інвестором і його асоційованою організацією або спільним підприємством, визнаються в повному обсязі. Однак прибуток або збиток, які виникають в результаті продажу або внеску активів, які не становлять собою бізнес, визнаються тільки в межах часток участі, наявних у інших, ніж організація, інвесторів в асоційованого підприємства або спільному підприємстві. Рада з МСФЗ переніс дату вступу даних поправок в силу на невизначений термін, проте організація, яка застосовує дані поправки достроково, повинна застосувати їх перспективно. В даний час Компанія оцінює можливий вплив цих поправок на її фінансову звітність.

Поправки до МСФЗ (IFRS) 2 «Класифікація і оцінка операцій з виплат на основі акцій»

Рада з МСФЗ випустила поправки до МСФЗ (IFRS) 2 «Виплати на основі акцій», в яких розглядаються три основних аспекти: вплив умов переходу прав на оцінку операцій з виплат на основі акцій з розрахунками грошовими коштами; класифікація операцій по виплатах на основі акцій з умовою розрахунків на нетто-основі для зобов'язань з податку, утримуваного у джерела; облік зміни умов операції з виплат на основі акцій, в результаті якого операція перестає класифікуватися як операція з розрахунками грошовими коштами і починає класифікуватися як операція з розрахунками пайовими інструментами.

При прийнятті поправок організація не зобов'язана перераховувати інформацію за попередні періоди, проте допускається ретроспективне застосування за умови застосування поправок щодо всіх трьох аспектів і дотримання інших критеріїв. Поправки набувають чинності для річних періодів, що починаються 1 січня 2018 року або пізніше цієї дати заохочуються. Допускається застосування до цієї дати. В даний час Компанія оцінює можливий вплив цих поправок на її фінансову звітність.

МСФЗ (IFRS) 16 «Оренда»

МСФЗ (IFRS) 16 був випущений в січні 2016 року і замінює собою МСФЗ (IAS) 17 «Оренда». Роз'яснення КТМОЗ (IFRIC) 4 «Визначення наявності в угоді ознак оренди», Роз'яснення ПКР (SIC) 15 «Операційна оренда — стимули» і Роз'яснення ПКР (SIC) 27 «Визначення сутності операцій, які мають юридичну форму оренди». МСФЗ (IFRS) 16 встановлює принципи визнання, оцінки, подання та розкриття інформації про оренду і вимагає, щоб орендарі відбивали всі договори оренди з використанням єдиної моделі обліку в балансі, аналогічно порядку обліку, передбаченому в МСФЗ (IAS) 17 для фінансової оренди. Стандарт передбачає два звільнення від визнання для орендарів — щодо оренди активів з низькою вартістю (наприклад, персональних комп'ютерів) і короткострокової оренди (оренди з терміном не більше 12 місяців). На дату початку оренди орендар буде визнавати зобов'язання щодо орендних платежів (зобов'язання з оренди), а також актив, який представляє право користування базовим активом протягом терміну оренди (актив у формі права користування). Орендарі будуть зобов'язані визнавати витрати на відсотки за зобов'язанням по оренді окремо від витрат по амортизації активу у формі права користування.

Орендарі також повинні будуть переоцінювати зобов'язання по оренді при настанні певної події (наприклад, зміну термінів оренди, зміни майбутніх орендних платежів в результаті зміни індексу або ставки, що використовуються для визначення таких платежів). У більшості випадків орендар буде враховувати суми переоцінки зобов'язання по оренді в якості коригування активу в формі права користування.

Порядок обліку для орендодавця відповідно до МСФЗ (IFRS) 16 практично не змінюється в порівнянні з діючими в даний момент вимоги МСФЗ (IAS) 17. Орендодавці будуть продовжувати класифікувати оренду, використовуючи ті ж принципи класифікації, що і в МСФЗ (IAS) 17, виділяючи при цьому два види оренди: операційну і фінансову.

Крім цього, МСФЗ (IFRS) 16 вимагає від орендодавців і орендарів розкриття більшого обсягу інформації в порівнянні з МСФЗ (IAS) 17.

МСФЗ (IFRS) 16 набуває чинності для річних періодів, що починаються 1 січня 2019 року або після цієї дати. Допускається застосування до цієї дати, але не раніше дати застосування організацією МСФЗ (IFRS) 15. Орендар має право застосувати даний стандарт з використанням ретроспективного підходу або модифікованого ретроспективного підходу. Перехідні положення стандарту передбачають певні звільнення.

У 2018 році Компанія продовжить оцінювати можливий вплив МСФЗ (IFRS) 16 на свою фінансову звітність.

МСФЗ (IFRS) 17 «Страхові контракти»

В травні 2017 року Рада з МСФЗ випустила МСФЗ (IFRS) 17 «Договори страхування», новий всеосяжний стандарт фінансової звітності для договорів страхування, який розглядає питання визнання і оцінки, подання та розкриття інформації. Коли МСФЗ (IFRS) 17 вступить в силу, він замінить собою МСФЗ (IFRS) 4 «Страхові контракти», який був випущений в 2005 році. МСФЗ (IFRS) 17 застосовується до всіх видів договорів страхування (страхування життя і страхування, відмінне від страхування життя, прямиє страхування і перестрахування) незалежно від виду організації, яка випускає їх, а також до певних запобіжних заходів і фінансовим інструментам з умовами дискреційного участі. Є кілька винятків зі сфери застосування. Основна мета МСФЗ (IFRS) 17 полягає в наданні моделі обліку договорів страхування, яка є більш ефективною і послідовною для страховиків. На відміну від вимог МСФЗ (IFRS) 4, які в основному базуються на попередніх місцевих облікових політиках, МСФЗ (IFRS) 17 надає всебічну модель обліку договорів страхування, охоплюючи все доречні аспекти обліку. В основі МСФЗ (IFRS) 17 лежить загальна модель, доповнена наступним:

- Певні модифікації для договорів страхування з прямою участю в інвестиційному доході (метод змінної винагороди).
- Спрощений підхід (підхід на основі розподілу премії) в основному для короткострокових договорів

МСФЗ (IFRS) 17 набуває чинності в ті періоди, починаючи з 1 січня 2021 року або після цієї дати, при цьому у Вас можуть запитати порівняльну інформацію. Допускається за-

стосування до цієї дати за умови, що організація також застосовує МСФЗ (IFRS) 9 і МСФЗ (IFRS) 15 на дату першого застосування МСФЗ (IFRS) 17 або до неї. Даний стандарт не застосовний до Компанії.

Поправки до МСФЗ (IAS) 40 «Переклади інвестиційної нерухомості з категорії в категорію»

Поправки роз'яснюють, коли організація повинна переводити об'єкти нерухомості, включаючи нерухомість, що знаходиться в процесі будівництва або розвитку, в категорію або з категорії інвестиційної нерухомості. У поправках зазначено, що зміна характеру використання відбувається, коли об'єкт нерухомості починає або перестає відповідати визначенню інвестиційної нерухомості і існують свідчення зміни характеру його використання. Зміна намірів керівництва щодо використання об'єкта нерухомості саме по собі не свідчить про зміну характеру його використання. Організації повинні застосовувати дані поправки перспективно щодо змін характеру використання, які відбуваються на дату початку річного звітного періоду, в якому організація вперше застосовує поправки, або після цієї дати. Організація повинна повторно проаналізувати класифікацію нерухомості, утримуваної на цю дату, і, у разі необхідності, здійснити переказ нерухомості для відображення умов, які існують на цю дату. Допускається ретроспективне застосування відповідно до МСФЗ (IAS) 8, але тільки якщо це можливо без використання більш пізньої інформації. Поправки набувають чинності для річних періодів, що починаються 1 січня 2018 року або після цієї дати. Допускається застосування до цієї дати за умови розкриття даного факту. Компанія буде застосовувати дані поправки, коли вони вступають в силу. Однак оскільки поточна діяльність Компанії відповідає вимогам роз'яснення, Компанія не очікує, що воно вплине на її фінансову звітність.

Щорічні удосконалення МСФЗ, період 2014-2016 рр. (Випущені в грудні 2016 року)

Дані удосконалення включають такі:

МСФЗ (IFRS) 1 «Перше застосування Міжнародних стандартів фінансової звітності» — видалення короткострокових звільнень для організацій, вперше застосовують МСФЗ Короткострокові звільнення, передбачені пунктами E3-E7 МСФЗ (IFRS) 1, були видалені, оскільки вони виконали свою функцію. Дані поправки вступають в чинності 1 січня 2018 р Дані поправки не застосовуються до Компанії.

МСФЗ (IAS) 28 «Інвестиції в асоційовані організації та спільні підприємства» — Роз'яснення того, що рішення оцінювати об'єкти інвестиції за справедливою вартістю через прибуток або збиток має прийматися окремо для кожної інвестиції.

Поправки роз'яснюють наступне:

- Організація, яка спеціалізується на венчурних інвестиціях, або інший продавець може прийняти рішення оцінювати інвестиції в асоційовані організації та спільні підприємства за справедливою вартістю через прибуток або збиток. Таке рішення приймається окремо для кожної інвестиції при первісному визнанні.
- Якщо організація, яка сама не є інвестиційною організацією, має частку участі в асоційованому підприємстві або спільному підприємстві, є інвестиційними організаціями, то при застосуванні методу участі в капіталі така організація може вирішити зберегти оцінку за справедливою вартістю, застосовану її асоційованою організацією або спільним підприємством, є інвестиційними організаціями, до своїх власних часток участі в дочірніх організаціях. Таке рішення приймається окремо для кожної асоційованої організації або спільного підприємства, що є інвестиційними організаціями, на більш пізню з таких дат: (а) дату первісного визнання асоційованого підприємства або спільного підприємства, що є інвестиційними організаціями; (б) дату, на яку асоційована організація або спільне підприємство стають інвестиційними організаціями; і (с) дату, на яку асоційована організація або спільне підприємство, є інвестиційними організаціями, вперше стають материнськими організаціями.

Дані поправки застосовуються ретроспективно і вступають в силу 1 січня 2018 р. Допускається застосування до цієї дати. Якщо організація застосує дані поправки до більш раннього періоду, вона повинна розкрити цей факт. Дані поправки не застосовні до Компанії.

Поправки до МСФЗ (IFRS) 4 «Застосування МСФЗ (IFRS) 9 «Фінансові інструменти» разом з МСФЗ (IFRS) 4 «Страхові контракти»

Дані поправки усувають проблеми, що виникають у зв'язку із застосуванням нового стандарту за фінансовими інструментами, МСФЗ (IFRS) 9, до впровадження МСФЗ (IFRS) 17 «Договори страхування», який замінює собою МСФЗ (IFRS) 4. Поправки передбачають дві можливості для організацій, випускають договори страхування: тимчасове звільнення від застосування МСФЗ (IFRS) 9 і метод накладення. Тимчасове звільнення вперше застосовується в ті періоди, починаючи з 1 січня 2018 року або після цієї дати. Організація може прийняти рішення про застосування методу накладення, коли вона вперше застосовує МСФЗ (IFRS) 9, і застосовувати даний метод ретроспективно щодо фінансових активів, класифікованих за рішенням організації при переході на МСФЗ (IFRS) 9. При цьому організація перераховує порівняльну інформацію, щоб відобразити метод накладення, в тому і тільки в тому випадку, якщо вона перераховує порівняльну інформацію при застосуванні МСФЗ (IFRS) 9. Дані поправки не застосовні до Компанії.

Роз'яснення КТМОЗ (IFRIC) 22 «Операції в іноземній валюті та попередня оплата»

У роз'ясненні пояснюється, що датою операції для цілей визначення обмінного курсу, який повинен використовуватися при первісному визнанні активу, витрати або доходу (або його частини) у разі припинення визнання немонетарного активу або немонетарного зобов'язання, що виникають в результаті вчинення або отримання попередньої оплати, є дата, на яку організація спочатку визнає немонетарний актив або немонетарні зобов'язання, що виникають в результаті вчинення або отримання попередньої оплати. У разі декількох операцій вчинення або отримання попередньої оплати організація повинна визначити дату операції для кожної виплати або отримання попередньої оплати. Організації можуть застосовувати це роз'яснення ретроспективно. В якості альтернативи організація може застосовувати роз'яснення перспективно по відношенню до всіх активів, витрат і доходів в рамках сфери застосування роз'яснення, спочатку визнаних на зазначену дату або після неї:

- початок звітного періоду, в якому організація вперше застосовує дане роз'яснення; або
- початок попереднього звітного періоду, представленого в якості порівняльної інформації у фінансовій звітності звітного періоду, в якому організація вперше застосовує дане роз'яснення.

Роз'яснення вступає в силу для річних періодів, що починаються 1 січня 2018 року або після цієї дати. Допускається застосування до цієї дати за умови розкриття даного факту. Однак оскільки поточна діяльність Компанії відповідає вимогам роз'яснення, Компанія не очікує, що воно вплине на її фінансову звітність.

Роз'яснення КТМОЗ (IFRIC) 23 «Невизначеність щодо правил обчислення податку на прибуток»

Роз'яснення розглядає порядок обліку податку на прибуток, коли існує невизначеність податкових трактувань, що впливає на застосування МСФЗ (IAS) 12. Роз'яснення не застосовується до податків або зборів, які не належать до сфери застосування МСФЗ (IAS) 12, а також не містить особливих вимог, що стосуються відсотків і штрафів, пов'язаних з невизначеними податковими трактуваннями. Зокрема, роз'яснення розглядає наступні питання:

- розглядає організація невизначені податкові трактування окремо;
- допущення, які організація робить щодо перевірки податкових трактувань податковими органами;
- як організація визначає оподатковуваний прибуток (податковий збиток), податкову базу, невикористані податкові збитки, невикористані податкові пільги і ставки податку;
- як організація розглядає зміни фактів і обставин.

Організація повинна вирішити, чи розглядати кожну невизначену податкову трактування окремо або разом з однією або декількома іншими невизначеними податковими трактуваннями. Необхідно використовувати підхід, який дозволить з більшою точністю передбачити результат дозволу невизначеності. Роз'яснення вступає в силу для річних періодів, що починаються 1 січня 2019 року або після цієї дати. Допускається певні звільнення при переході. Компанія буде застосовувати роз'яснення з дати його вступу в силу. Оскільки Компанія здійснює свою діяльність в складній податковому се-

редовищі, застосування роз'яснення може вплинути на фінансову звітність Компанії та необхідне розкриття інформації. Крім того, Компанія може бути змушена встановити процедури та методи отримання інформації, необхідної для своєчасного застосування роз'яснення.

2.21. Основні облікові оцінки та припущення

Товариство використовує оцінки та припущення, які впливають на суми активів і зобов'язань, що визнаються у фінансовій звітності протягом наступного фінансового року. Оцінки та припущення постійно переглядаються і базуються на попередньому досвіді керівництва та інших факторах, у тому числі на очікуваннях щодо майбутніх подій, які враховуються обґрунтованими за існуючими обставинами.

Остаточні зобов'язання за вимогами, що заявлені за договорами страхування.

Оцінка остаточного зобов'язання, що випливає з вимог за договорами страхування, є найбільш важливою бухгалтерською оцінкою Товариства. Існує декілька причин невизначеності, які необхідно враховувати при оцінці зобов'язань, по яким Товариство в кінцевому випадку буде здійснювати виплати за такими вимогами. Вимоги аналізуються окремо для припинених та не припинених вимог. Розвиток великих втрат аналізується окремо. Вимоги за не припиненими вимогами можуть бути оцінені з більшою надійністю, і процеси оцінки Товариства відображають всі фактори, які впливають на кількість і терміни потоків грошових коштів за цими договорами. Коротший період для врегулювання цих вимог дозволяє Товариство досягти більш високого ступеня певності в оцінній вартості вимог, і порівняно мало випадків, що виникли, але не заявлені, існує в кінці року. Однак, чим довше часу необхідно для оцінки виявлення припинених вимог, тим процес оцінки є більш невизначеним по цих вимогам. Практично всі зобов'язання по випадкам, що виникли, але не заявлені, за договорами страхування медичних витрат відносяться до вимог припинених.

Результат збільшення зобов'язань по причині коливання курсу валют та дорожечення витрат на медичні послуги по договорам страхування медичних витрат, укладених подорожувачами за кордон, збитків за договорами страхування авіаційних ризиків, перестрахування та страховий захист, по яким надається у валюті даної країни або міжнародній валюті, та виплата страхового відшкодування проводиться у гривні по курсу Національного банку України на день складання страхового акту, може вплинути на вимоги попереднього року, у зв'язку з вищими витратами на врегулювання припинених вимог. За підсумками 2016 року Товариство вважає, що зобов'язання по припиненим вимогам страхування медичних витрат, розраховане станом на кінець року, є адекватним. Тим не менш, зростання вартості буде вимагати визнання додаткових втрат, ніж очікується в даний час.

Судження щодо операцій, подій або умов за відсутності конкретних МСФЗ.

Якщо немає МСФЗ, який конкретно застосовується до операції, іншої події або умови, керівництво Товариства застосовує судження під час розроблення та застосування облікової політики, щоб інформація була доречною для потреб користувачів для прийняття економічних рішень та достовірною, у тому значенні, що фінансова звітність:

- подає достовірний фінансовий стан, фінансові результати діяльності та грошові потоки Товариства;
- відображає економічну сутність операцій, інших подій або умов, а не лише юридичну форму;
- є нейтральною, тобто вільною від упереджень;
- є повною в усіх суттєвих аспектах.

Під час здійснення судження керівництво Товариства посилається на прийнятність наведених далі джерел та враховує їх у нижчому порядку:

- вимоги в МСФЗ, у яких ідеться про подібні та пов'язані з ними питання;
- визначення, критерії визнання та концепції оцінки активів, зобов'язань, доходів та витрат у Концептуальній основі фінансової звітності.

Під час здійснення судження керівництво Товариства враховує найостанніші положення інших органів, що розробляють та затверджують стандарти, які застосовують подібну концептуальну основу для розроблення стандартів, іншу професійну літературу з обліку та прийняті галузеві практики, тією мірою, якою вони не суперечать вищезазначеним джерелам.

Судження щодо справедливої вартості активів Товариства

Справедлива вартість інвестицій, що активно обертуються на організованих фінансових ринках, розраховується на основі поточної ринкової вартості на момент закриття торгів на звітну дату. В інших випадках оцінка справедливої вартості ґрунтується на судженнях щодо передбачуваних майбутніх грошових потоків, існуючої економічної ситуації, ризиків, властивих різним фінансовим інструментам, та інших факторів з врахуванням вимог МСФЗ 13 «Оцінка справедливої вартості».

Судження щодо змін справедливої вартості фінансових активів.

Протягом звітного 2017 року переоцінка нерухомості із залученням незалежних оцінювачів не здійснювалась.

Керівництво Товариства вважає, що облікові оцінки та припущення, які мають стосунок до оцінки фінансових інструментів, де ринкові котирування не доступні, є ключовими джерелом невизначеності оцінок, тому що:

- вони з високим ступенем ймовірності зазнають змін з плином часу, оскільки оцінки базуються на припущеннях керівництва щодо відсоткових ставок, волатильності, змін валютних курсів, показників кредитоспроможності контрагентів, коригувань під час оцінки інструментів, а також специфічних особливостей операцій; та
- вплив зміни в оцінках на активи, відображені в звіті про фінансовий стан, а також на доходи (витрати) може бути значним.

Якби керівництво Товариства використовувало інші припущення щодо відсоткових ставок, волатильності, курсів обміну валют, кредитного рейтингу контрагента, дати оферти і коригувань під час оцінки інструментів, більша або менша зміна в оцінці вартості фінансових інструментів у разі відсутності ринкових котирувань мала б істотний вплив на відображений у фінансовій звітності чистий прибуток та збиток.

Використання різних маркетингових припущень та/або методів оцінки також може мати значний вплив на передбачувану справедливую вартість.

Судження щодо очікуваних термінів утримання фінансових інструментів.

Керівництво Товариства застосовує професійне судження щодо термінів утримання фінансових інструментів, що входять до складу фінансових активів. Професійне судження за цим питанням ґрунтується на оцінці ризиків фінансового інструменту, його прибутковості й динаміці та інших факторів. Проте існують невизначеності, які можуть бути пов'язані з призупиненням обігу цінних паперів, що не підконтрольним керівництву Товариства фактором і може суттєво вплинути на оцінку фінансових інструментів.

Використання ставок дисконтування.

Станом на 31.12.2017 середньозважена ставка за портфелем банківських депозитів у національній валюті в банках, у яких не введено тимчасову адміністрацію або не запроваджено ліквідаційну комісію, становила 12,65% річних, за портфелем депозитів у доларах США — 3,25% річних.

Судження щодо виявлення ознак знецінення активів.

На кожну звітну дату Товариство проводить аналіз дебіторської заборгованості, іншої дебіторської заборгованості та інших фінансових активів на предмет наявності ознак їх знецінення. Збиток від знецінення визнається виходячи з власного професійного судження керівництва за наявності об'єктивних даних, що свідчать про зменшення передбачуваних майбутніх грошових потоків за даним активом у результаті однієї або кількох подій, що відбулися після визнання фінансового активу.

Розкриття інформації щодо використання справедливої вартості

Методики оцінювання та вхідні дані, використані для складання оцінок за справедливою вартістю

Товариство здійснює виключно безперервні оцінки справедливої вартості активів та зобов'язань, тобто такі оцінки, які вимагаються МСФЗ 13 у звіті про фінансовий стан на кінець кожного звітного періоду.

Класи активів та зобов'язань, оцінених за справедливою вартістю	Методики оцінювання	Метод оцінки (ринковий, дохідний, витратний)	Вихідні дані
Грошові кошти та їх еквіваленти	Первісна та подальша оцінка грошових коштів та їх еквівалентів здійснюється за справедливою вартістю, яка дорівнює їх номінальній вартості	Ринковий	Офіційні курси НБУ
Депозити	Первісна оцінка депозиту здійснюється за його справедливою вартістю, яка зазвичай дорівнює його номінальній вартості.	Дохідний	Ставки за депозитними договорами
Боргові цінні папери	Первісна оцінка боргових цінних паперів як фінансових активів здійснюється за справедливою вартістю, яка зазвичай дорівнює ціні операції, в ході якої був отриманий актив. Подальша оцінка боргових цінних паперів здійснюється за справедливою вартістю.	Ринковий, дохідний	Офіційні біржові курси організаторів торгів на дату оцінки, котирування аналогічних боргових цінних паперів, дисконтвані потоки грошових коштів
Інструменти капіталу	Первісна оцінка інструментів капіталу здійснюється за їх справедливою вартістю, яка зазвичай дорівнює ціні операції, в ході якої був отриманий актив. Подальша оцінка інструментів капіталу здійснюється за справедливою вартістю на дату оцінки.	Ринковий, витратний	Офіційні біржові курси організаторів торгів на дату оцінки, за відсутності визначеного біржового курсу на дату оцінки, використовується остання балансова вартість, ціни закриття біржового торгового дня
Інвестиційна нерухомість	Первісна оцінка інвестиційної нерухомості здійснюється за собівартістю. Подальша оцінка інвестиційної нерухомості здійснюється за справедливою вартістю на дату оцінки.	Ринковий, дохідний, витратний	Ціни на ринку нерухомості, дані оцінки професійних оцінювачів
Дебіторська заборгованість	Первісна та подальша оцінка дебіторської заборгованості здійснюється за справедливою вартістю, яка дорівнює вартості погашення, тобто сумі очікуваних контрактних грошових потоків на дату оцінки.	Дохідний	Контрактні умови, ймовірність погашення, очікувані вхідні грошові потоки
Довгострокові зобов'язання	Первісна та подальша оцінка поточних зобов'язань здійснюється з урахуванням дисконтування майбутніх грошових потоків	Витратний (з урахуванням ставки дисконту)	Контрактні умови, ймовірність погашення, очікувані вихідні грошові потоки
Поточні зобов'язання	Первісна та подальша оцінка поточних зобов'язань здійснюється за вартістю погашення	Витратний	Контрактні умови, ймовірність погашення, очікувані вихідні грошові потоки

Вплив використання закритих вхідних даних (3-го рівня) для періодичних оцінок справедливої вартості на прибуток або збиток
Рівень ієрархії справедливої вартості, до якого належать оцінки справедливої вартості

Класи активів та зобов'язань, оцінених за справедливою вартістю	1 рівень (ті, що мають котирування, та спостережувані)		2 рівень (ті, що не мають котирувань, але спостережувані)		3 рівень (ті, що не мають котирувань і не є спостережуваними)		Усього	
	2016	2017	2016	2017	2016	2017	2016	2017
Дата оцінки	31.12.16	31.12.17	31.12.16	31.12.17	31.12.16	31.12.17	31.12.16	31.12.17
Фінансові активи (депозити в банках)	194737	214870	-	-	-	-	194737	214870
Інвестиційна нерухомість	-	-	24266	24075	-	-	24266	24075
Інвестиції доступні для продажу	-	-	15552	6592	-	-	15552	6592
Інвестиції, до погашення	-	-	2500	4000	-	-	2500	4000

Інші розкриття, що вимагаються МСФЗ 13 «Оцінка справедливої вартості»
Справедлива вартість фінансових інструментів в порівнянні з їх балансовою вартістю

	Балансова вартість		Справедлива вартість	
	2016	2017	2016	2017
1	2	3	4	5
Інвестиційна нерухомість	24 266	24 075	24 266	24 075
Фінансові активи (депозити в банках)	194 737	214 870	194 737	214 870
Інвестиції доступні для продажу	15 552	6 592	15 552	6 592
Інвестиції, до погашення	2 500	4 000	2 500	4 000
Страхова дебіторська заборгованість	69 270	72 721	69 270	72 721
Грошові кошти та їх еквіваленти	64 648	145 228	64 648	145 228
Фінансова оренда (довгострокова частина)	122	1	122	1
Фінансова оренда (короткострокова частина)	196	121	196	121
Страхова кредиторська заборгованість	38316	110 259	38316	110 259

Справедлива вартість дебіторської та кредиторської заборгованості, а також частини інвестицій, доступних для продажу, неможливо визначити достовірно, оскільки немає ринкового котирування цих активів.

Керівництво Товариства вважає, що наведені розкриття щодо застосування справедливої вартості є достатніми, і не вважає, що за межами фінансової звітності залишилась будь-яка суттєва інформація щодо застосування справедливої вартості, яка може бути корисною для користувачів фінансової звітності. Додаткову інформацію щодо змін справедливої вартості фінансових активів в зв'язку з врахуванням ризиків наведено у прим. 8.3.

3. Примітки до звіту про фінансові результати

3.1. Дохід від основної діяльності. Договори страхування

Доходи Товариства визнаються на основі принципу нарахування, коли існує впевненість, що в результаті операції відбудеться збільшення економічних вигод, а сума доходу може бути достовірно визначена.

Сума (нарахованих) отриманих премій за видами страхування складала:

Вид страхування	Залучені страх. премії за 2016 рік (тис.грн.)	Залучені страх. премії за 2017 рік (тис.грн.)
ВИДИ ОБОВ'ЯЗКОВОГО СТРАХУВАННЯ:	164558,50	154944,60
Обов'язкове особисте страхування від нещасних випадків на транспорті	2411,5	2682,4
Особисте страхування працівників відомчої (крім тих, які працюють в установах і організаціях, що фінансуються з Державного бюджету України) та сільської пожежної охорони і членів добровільних пожежних дружин (команд)	173,2	699
Обов'язкове страхування цивільної відповідальності власників транспортних засобів (за звичайними договорами)	64852,1	66598,7
Авіаційне страхування цивільної авіації	94231	81602
Страховання цивільної відповідальності суб'єктів господарювання за шкоду, яку може бути заподіяно пожежами та аваріями на об'єктах підвищеної небезпеки, включаючи пожежовибухонебезпечні об'єкти та об'єкти, господарська діяльність на яких може призвести до аварій екологічного та санітарно-епідеміологічного характеру	987,1	946,6
Страховання цивільної відповідальності оператора ядерної установки за ядерну шкоду, яка може бути заподіяна внаслідок ядерного інциденту	-15,7	0
Страховання цивільної відповідальності громадян України, що мають у власності чи іншому законному володінні зброю, за шкоду, яка може бути заподіяна третій особі або її майну внаслідок володіння, зберігання чи використання цієї зброї	159,1	180,9

Вид страхування	Залучені страх. премії за 2016 рік (тис.грн.)	Залучені страх. премії за 2017 рік (тис.грн.)
Страховання відповідальності суб'єктів перевезення небезпечних вантажів на випадок настання негативних наслідків при перевезенні небезпечних вантажів	589,3	591,7
Страховання предмета іпотеки від ризиків випадкового знищення, випадкового пошкодження або псування	1170,9	1643,3
ВИДИ ДОБРОВОЛЬНОГО СТРАХУВАННЯ:	337162,20	493347,10
Страховання цивільної відповідальності власників наземного транспорту (включаючи відповідальність перевізника)	4775,3	4391,4
Страховання відповідальності перед третіми особами (крім цивільної відповідальності власників наземного транспорту, відповідальності власників повітряного транспорту, відповідальності власників водного транспорту (включаючи відповідальність перевізника))	5382,2	7600,5
Страховання наземного транспорту (крім залізничного)	160057,2	207197,9
Страховання від вогневих ризиків та ризиків стихійних явищ	7545,7	8136,1
Страховання майна	65064,8	51972,6
Страховання вантажів та багажу (вантажобагажу)	5815,9	6350,7
Страховання від нещасних випадків	9808,5	14440,4
Страховання здоров'я на випадок хвороби	1802,7	1652,4
Медичне страхування (безперервне страхування здоров'я)	27242,1	30361,6
Страховання фінансових ризиків	5716,5	2187,3
Страховання медичних витрат	16254,9	28849,9
Страховання залізничного транспорту	73,5	355,4
Страховання водного транспорту (морського внутрішнього та інших видів водного транспорту)	0,1	3,1
Страховання сільськогосподарської продукції	27622,3	129847,2
Страховання виданих гарантій (порук) та прийнятих гарантій	0,3	0,4
Страховання відповідальності власників водного транспорту (включаючи відповідальність перевізника)	0,1	0,1
Страховання кредитів (у тому числі відповідальності позичальника за непогашення кредиту)	0,1	0,1
Разом по всіх видах страхування:	501720,70	648291,70

Премії, сплачені (нараховані) перестраховикам, тис. грн.:

	2016 рік	2017 рік
ВИДИ ДОБРОВОЛЬНОГО СТРАХУВАННЯ:	52235,7	94992,0
Страховання від нещасних випадків	517,8	496,0
Страховання наземного транспорту (крім залізничного)	1452,9	26011,5
Страховання вантажів та багажу (вантажобагажу)	1335,9	889,9
Страховання від вогневих ризиків та ризиків стихійних явищ	6753,2	4640,3
Страховання залізничного транспорту	15,4	149,1
Інше страхування майна	25782,9	22760,3
Страховання цивільної відповідальності власників наземного транспорту (включаючи відповідальність перевізника)	1803,6	1208,7
Інше страхування відповідальності перед третіми особами	2914,4	4424,9
Страховання фінансових ризиків	2808,9	1052,9
Страховання сільськогосподарської продукції	8850,7	33358,4
ВИДИ ОБОВ'ЯЗКОВОГО СТРАХУВАННЯ:	70820,1	63420,0
Авіаційне страхування цивільної авіації	70588,7	62391,9
Страховання цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів (за договорами міжнародного страхування)	31,3	36,1

	2016 рік	2017 рік
Страховання предмета іпотеки від ризиків випадкового знищення, випадкового пошкодження або псування	150,4	238,6
Страховання цивільної відповідальності власників транспортних засобів (за внутрішніми договорами)	49,7	753,4
Разом:	123 055,8	158 412,0

Страхові виплати:

	2016 рік	2017 рік
ВИДИ ДОБРОВОЛЬНОГО СТРАХУВАННЯ:	78617,3	103947,6
Страховання від нещасних випадків	1541,1	870,9
Страховання здоров'я на випадок хвороби	94,1	1687,0
Медичне страхування (безперервне страхування здоров'я)	10815,2	18390,7
Страховання наземного транспорту (крім залізничного)	58669,3	73126,5
Страховання вантажів та багажу (вантажобагажу)	57,8	319,9
Страховання від вогневих ризиків та ризиків стихійних явищ	1917,4	172,9
Інше страхування майна	865,9	3186,2
Страховання цивільної відповідальності власників наземного транспорту (включаючи відповідальність перевізника)	1398,1	1077,9
Інше страхування відповідальності перед третіми особами	26,0	53,3
Страховання фінансових ризиків	0,0	23,3
Страховання медичних витрат	3232,4	5036,3
Страховання сільськогосподарської продукції	0,0	2,7
ВИДИ ОБОВ'ЯЗКОВОГО СТРАХУВАННЯ:	49655,6	43812,4
Особисте страхування від нещасних випадків на транспорті	160,8	181,2
Авіаційне страхування цивільної авіації	12494,9	0,0
Страховання цивільної відповідальності власників транспортних засобів (за внутрішніми договорами)	28228,7	35296,9
Страховання цивільної відповідальності власників транспортних засобів (за міжнародними договорами)	8747,8	8332,3
Страховання предмета іпотеки від ризиків випадкового знищення, випадкового пошкодження або псування	23,4	0,0
Страховання цивільної відповідальності оператора ядерної установки за ядерну шкоду, яка може бути заподіяна внаслідок ядерного інциденту	0,0	2,0
Разом:	128272,9	147760,0

Товариство сформувало такі резерви:

- Резерв незароблених премій;
- Резерв заявлених, але не врегульованих збитків та інших належних виплат страхових сум;
- Резерв збитків, що виникли, але не заявлені;
- Резерв витрат на врегулювання збитків;
- Резерв катастроф;
- Резерв коливання збитковості;

Технічні резерви представлені такими категоріями дозволених активів згідно розділу 6 Умови забезпечення платоспроможності страховика звіту страховика в Нацкомфінпослуг:

	2016	2017
грошові кошти на поточному рахунку	12035	44580
банківські вклади (депозити)	218938	277497
права вимоги до перестраховиків	85592	128602
нерухоме майно	62182	58152
акції	0,00	0,0
облігації	2500	4000
Разом:	381247	512811

При формуванні страхових резервів, Компанія дотримуватися вимог законодавства України.

Відповідно до пункту 14 МСФЗ 4 «Страхові контракти» ми:

- визнали як зобов'язання будь-які резерви щодо ймовірних майбутніх страхових виплат, якщо такі страхові виплати виникають за страховими договорами, які не існують на кінець звітного періоду (такі як резерв катастроф та коливань збитковості);
- провели перевірку адекватності зобов'язань;
- не проводили взаємозалік: щодо активів перестраховування проти відповідних страхових зобов'язань; або доходів або витрат за договорами перестраховування проти витрат або доходів за відповідними страховими договорами;
- слідкували за тим, чи не зменшилась корисність його активів перестраховування з урахуванням того, що МСБО та МСФЗ не визначають методів формування резервів, але мають певні застереження, при формуванні резерву незароблених премій — метод розрахунку «1/365» основний метод, решта — допустима альтернатива, ми застосували метод розрахунку «1/4», як допустиму альтернативу, а при формуванні резерву збитків, які виникли, але не заявлені визначається за кожним видом страхування з урахуванням умов договорів на підставі відомих вимог страховальників, у залежності від сум фактично зазначених або очікуваних страховальниками збитків у результаті настання страхового випадку.

Зобов'язання зі страхування

Оцінка страхових резервів здійснюється шляхом обчислення за методами, визначеними законодавством, для відображення зобов'язань за договорами страхування в Компанії формуються страхові резерви за такими методами:

Резерв незароблених премій включає частки від сум надходжень страхових платежів, що відповідають страховим ризикам, які не минули на звітну дату. Розрахунок резерву незароблених премій здійснюється за кожним видом страхування на будь-яку звітну дату за методом, визначеним Законом України «Про страхування». Для розрахунку резерву незароблених премій на будь-яку дату приймаються страхові платежі у розмірі 80 відсотків нарахованих страхових платежів з відповідних видів страхування з попередніх дев'яти місяців розрахункового періоду. Розрахунок частки перестраховиків у резервах незароблених премій на будь-яку дату здійснюється у порядку, за яким визначається величина резервів незароблених премій. Резерв незароблених премій розраховується методом 1/4;

Зобов'язання за виплатами страхових відшкодувань визнаються на дату затвердження страхового акту, який є підставою для нарахування в бухгалтерському обліку страхового відшкодування, та відображаються в балансі за номінальною вартістю.

Зобов'язання за розрахунками з перестраховиками визнаються на дату початку дії договору перестраховування та відображаються в обліку відповідно до умов договору перестраховування.

Заборгованість з комісійної винагороди страхових агентів у бухгалтерському обліку визнається на дату підписання актів виконаних робіт із агентської винагороди. Заборгованість з комісійної винагороди оцінюється відповідно до ставки комісійної винагороди за видами страхування, які встановлюються відповідно до отриманих страхових платежів за договорами, укладеними за посередництва агентів.

3.2. Інші операційні доходи

	2016 р.	2017 р.
Дохід від регресних вимог	11301	12548
Дохід від операційної оренди	5274	5501
Дохід від впливу курсів валют на монетарні статті	-	5603
Результат зміни відстрочених аквізційних витрат	-	24933
Доходи, пов'язані з МТСБУ	1434	1126
Результат продажу необоротних активів	3740	6034
Дохід від зміни справедливої вартості активів	109	128
Інші доходи	385	766
Всього	22243	56639

3.3. Інші фінансові доходи

Доходи за відсотками, нараховані за період:	2016 р.	2017 р.
Доходи за відсотками по депозитам, розміщеним у банках	20255	19919
Доходи за облігаціями	1247	723
Інше	-	40
Разом доходи за відсотками	21502	20682

3.4. Інші доходи

	2016 р.	2017 р.
Доходи від списання кредиторської заборгованості	8	-
Доходи від реалізації фінансових інвестицій	8498	-
Інші доходи	838	223
Всього	9344	223

3.5. Елементи операційних витрат

	2016 р.	2017 р.
Матеріальні витрати	3914	3841
Витрати на оплату праці	16724	28943
Відрахування на соціальні заходи	1355	4251
Амортизація	4567	6870
Інші операційні витрати	250807	291008
Всього	277367	334913

3.5.1. Адміністративні витрати

	2016 р.	2017 р.
Заробітна плата	13836	17370
Витрати по забезпеченню на виплату відпусток	1314	1879
Відрахування до соціальних фондів	594	1605
Амортизація на необоротні активи	4204	4638
Витрати на зв'язок	323	530
Витрати на операційну оренду	306	550
Банківське обслуговування	2041	2379
Поточний ремонт, утримання автотранспорту	476	685
Поточний ремонт, утримання інших необоротних активів та офісного обладнання	2115	2357
Аудиторські послуги	891	838
Маркетингово-інформаційні послуги	15916	13242
Юридичні та консультаційні послуги	161	176
Господарські витрати	108	129
Витрати на утримання зовнішньої Спостережної Ради	1188	1213
Витрати на відрядження	164	120
Інші витрати	357	406
Разом:	43994	48117

3.5.2. Витрати на збут

	2016 р.	2017 р.
Комісійна винагорода	89044	186035
Амортизаційні відрахування	1640	1770
Заробітна плата продавців	3378	5628
Відрахування до соціальних фондів	807	1135
Витрати на зв'язок	542	541
Витрати на оренду	1755	2144
Поточний ремонт, утримання інших необоротних активів та офісного обладнання, транспорту	2005	2445
Маркетингові послуги	64414	48432
Інші витрати на збут послуг	940	997
Разом:	164525	249127

3.5.3. Інші операційні витрати

	2016 р.	2017 р.
Заробітна плата	1092	7266
Відрахування до соціальних фондів	257	1399
Амортизація на необоротні активи	213	473
Витрати на зв'язок	323	379
Витрати на оренду	322	645
Витрати на податки, збори та обов'язкові платежі (крім витрат з податку на прибуток)	1396	1579
Поточний ремонт, утримання інших необоротних активів, офісного обладнання, транспорту	723	826
Маркетингово-інформаційні послуги	14335	11123
Витрати, пов'язані з врегулюванням страхових випадків	5265	6028
Витрати, пов'язані з Моторно-транспортним страховим бюро України	3136	3144
Витрати, пов'язані з перестраховуванням	2820	3954
Інші витрати страхової діяльності	542	1411
Витрати від операційних курсових різниць	870	-

	2016 р.	2017 р.
Зміна відстрочених аквізційних витрат	13114	-
Пені, штрафи, неустойки	804	1160
Собівартість реалізованого майна	2284	3935
Інші витрати	4751	1861
Разом:	52247	45183

3.6. Фінансові витрати

	2016 р.	2017 р.
Фінансові витрати при фінансовій оренді	362	107
Всього	362	107

Діюча ставка податку на прибуток в Україні становила в 2017 р. — 18% та податку на доходи страховика — 3%.

3.7. Інші витрати

	2016 р.	2017 р.
Собівартість фінансових інвестицій	8706	-
Зменшення корисності інших фінансових активів	77	9124
Інші витрати	40	55
Всього	8823	9179

3.8. Витрати з податку на прибуток

	2016 р.	2017 р.
Поточний податок на прибуток	9675	22446
Відкладений податок на прибуток	-752	-420
Всього	8923	22026

4. Примітки до Балансу

4.1. Основні засоби та інвестиційна нерухомість

	Малоцінні необоротні активи	Автомобілі	Інші основні засоби	Будівлі, приміщення	Інвестиційна нерухомість	Земельні ділянки	Всього
Первісна вартість на 01.01.2017 р.	4159	5274	21818	63422	35566	165	130404
Надходження	901		2754	971	3103		7729
Передача							
Вибуття	1130	250	2212	8059	2070		13721
Первісна вартість на 31.12.2017 р.	3930	5024	22360	56334	36599	165	124412
Накопичена амортизація на 01.01.2017 р.	4159	4377	20127	21427	11300	0	61390
Амортизація за період	901	485	983	1677	2028	0	6074
Вибуття	1130	250	2694	3061	805	0	7940
Накопичена амортизація на 31.12.2017 р.	3930	4612	18416	20043	12524	0	59524
Залишкова вартість на 01.01.2017 р.	-	897	1854	41966	24266		69013
Залишкова вартість на 31.12.2017 р.	-	412	3944	36291	24075	165	64887

4.2. Фінансові інвестиції

Класифікація фінансових інвестицій на 31.12.2016 р.

Назва	Код ЄДРПОУ	Кількість, шт	Номінальна вартість, шт/грн	Номінальна вартість пакету, тис.грн.	Ринкова вартість пакета, тис.грн.
АТ «Українська автомобільна корпорація»	3121566	850	15	12,75	17,00
ПАТ «Мостобуд»	1386326	235	10	2,35	1,88
ПАТ «Алчевський металургійний комбінат»	5441447	3834552	0,1	383,46	29,14
ПАТ «Світло шахтаря»	165712	100000	0,1	10,00	15,00
ПАТ «Карлсберг Україна»	377511	15000	1	15,00	120,00
ПАТ «ЄМЗ»	191193	24	15,25	0,37	0,14
ПАТ «ЗапоріжжяБразил»	222226	24500	0,05	1,23	12,25
ПАТ «ЗапоріжжяКокс»	191224	15000	0,01	0,15	16,50
ПАТ «Санінбев Україна»	30965655	117000	0,01	1,17	17,75
ПАТ «СВЗ»	210890	25000	1,05	26,25	4,50
ПАТ «ЗНВКІФ «Альтаір-Інвест»	35372341	1613	1000	1613,00	9 273,35
ВДПФ «Фаворит»	35759595	25	1000	25,00	43,84
Концерн «Хлібпром»	5511001	58262617	0,01	582,63	6 001,05
ТОВ «ВІЕЙБІ Лізинг»	33880354	2500	1000	2500,00	2 500,00
Короткострокові депозити	-	-	-	-	50 742,20
Довгострокові депозити	-	-	-	-	143 995,29
Усього фінансових інвестицій					212 789,89
в т.ч. фінансові інвестиції, що оцінюються за справедливою вартістю, з відображенням результату переоцінки у прибутку або збитку					50 976,37
в т.ч. фінансові інвестиції наявні для продажу, що оцінюються за справедливою вартістю, з відображенням результату переоцінки у капіталі через інший сукупний дохід					159 313,53
в т.ч. фінансові інвестиції, які утримуються до погашення					2 500,00

Класифікація фінансових інвестицій на 31.12.2017 р.

Назва	Код ЄДРПОУ	Кількість, шт	Номінальна вартість, шт/грн	Номінальна вартість пакету, тис.грн.	Ринкова вартість пакета, тис.грн.
АТ «Українська автомобільна корпорація»	3121566	850	15	12,75	76,5
ПАТ «Мостобуд»	1386326	235	10	2,35	1,88
ПАТ «Алчевський металургійний комбінат»	5441447	3834552	0,1	383,46	23,01
ПАТ «Світло шахтаря»	165712	100000	0,1	10,00	15,00
ПАТ «Карлсберг Україна»	377511	15000	1	15,00	195,00
ПАТ «ЄМЗ»	191193	24	15,25	0,37	0,24
ПАТ «ЗапоріжжяБразил»	222226	24500	0,05	1,23	18,38
ПАТ «ЗапоріжжяКокс»	191224	15000	0,01	0,15	16,50
ПАТ «Санінбев Україна»	30965655	117000	0,01	1,17	29,25
ПАТ «СВЗ»	210890	25000	1,05	26,25	4,50
ПАТ «ЗНВКІФ «Альтаір-Інвест»	35372341	1613	1000	1613,00	167,00
ВДПФ «Фаворит»	35759595	25	1000	25,00	43,84
Концерн «Хлібпром»	5511001	58262617	0,01	582,63	6 001,05
ТОВ «ВІЕЙБІ Лізинг»	33880354	2500	1000	2500,00	4 000,00
Короткострокові депозити	-	-	-	-	99 725,00
Довгострокові депозити	-	-	-	-	214 870,00
Усього фінансових інвестицій					325 207,15
в т.ч. фінансові інвестиції, що оцінюються за справедливою вартістю, з відображенням результату переоцінки у прибутку або збитку					100 125,26
в т.ч. фінансові інвестиції наявні для продажу, що оцінюються за справедливою вартістю, з відображенням результату переоцінки у капіталі через інший сукупний дохід					221 081,89
в т.ч. фінансові інвестиції, які утримуються до погашення					4 000,00

4.3.1. Інші фінансові активи

	01.01.2017	31.12.2017
Довгострокові депозити в національній валюті	79417	71265
Короткострокові депозити в національній валюті	12675	79355
Довгострокові депозити в іноземній валюті	64578	143605
Короткострокові депозити в іноземній валюті	38067	20390
Всього	194737	314615

4.3. Нематеріальні активи

	2016 р.	2017 р.
Первісна вартість на початок року	20989	21957
Надійшло за рік	968	1489
Вибуло протягом року	-	3109
Первісна вартість на кінець року	21957	20337
Знос на початок року	10895	12454

	2016р.	2017р.
Нараховано амортизації за рік	1559	1943
Вибуло протягом року	-	3078
Знос на кінець року	12454	11319
Балансова вартість на 01.01.17 року	10094	9503
Балансова вартість на 31.12.17 року	9503	9018

4.4. Запаси

	01.01.2017	31.12.2017
Виробничі запаси	593	691
Всього запаси	593	691

4.5. Поточна дебіторська заборгованість

Дебіторська заборгованість за продукцію, товари та послуги	01.01.2017	31.12.2017
Розрахунки з вітчизняними страховальниками	69274	72726
Резерв сумнівних боргів	(4)	(5)
Всього	69270	72721

Інша дебіторська заборгованість	01.01.2017	31.12.2017
Розрахунки за виданими авансами	1098	1628
Розрахунки з бюджетом	5845	159
Витрати майбутніх періодів	43	45
Розрахунки з нарахованих доходів	2709	2745
Інша поточна дебіторська заборгованість	28577	50708
Всього	38272	55285

Товариство має прострочену страхову дебіторську заборгованість в сумі 5 тис. грн., на яку нарахований резерв сумнівної дебіторської заборгованості.

Станом на 31 грудня 2017 та 2016 років дебіторська заборгованість за договорами страхування номінальною вартістю 72726 тис. грн. та 69274 тис. грн., відповідно, була знецінена на індивідуальній основі. Зміни у резервах під торговельну дебіторську заборгованість представлено нижче.

	2016	2017
Резерв на початок періоду	4	4
Збільшення	0	1
Списання активів за рахунок резерву	0	0
Резерв на кінець періоду	4	5

4.6. Грошові кошти та їх еквіваленти

	01.01.2017	31.12.2017
Грошові кошти в національній валюті	25572	44512
Грошові кошти в іноземній валюті	39076	971
Всього	64648	45483

Станом на 31 грудня 2017 та 2016 років банківські депозити представлені окремо, дебіторська заборгованість за відсотками по яких, в сумі 2745 тис. грн., та 2709 тис. грн., відповідно, відображені в статті «Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів».

Станом на 31 грудня 2017 та 2016 років середньозважені процентні ставки по банківських депозитах, номінованих в доларах США, з першим строком погашення менше 3 місяців склали 2,5% та 1,92% відповідно.

4.7. Інші активи

	01.01.2017	31.12.2017
Відстрочені податкові активи	1622	2042
Кошти в централізованих резервних фондах (Моторно-транспортного страхового бюро України)	7445	7586
Всього	9067	9628

4.8. Активи перестраховування

	01.01.2017	31.12.2017
Частки перестраховиків у резервах заявлених, але не врегульованих збитків та інших належних виплат страхових сум	67122	105362
Частки перестраховиків у резервах незароблених премій	31293	36851
Всього	98415	142213

4.9. Статутний та резервний капітал

На 31.12.2017 р. статутний капітал ПАТ «СК«Універсальна» становить 192 700 тис. грн. (Сто дев'яносто два мільйони грн. 00 коп.).

Змін у статутному капіталі в 2017 році не відбувалось.

Резервний капітал на 31.12.2017 року становить 4093 тис. грн.

Емісійний дохід на 31.12.2017р. становить 211 427 тис.грн.

ІНФОРМАЦІЯ про учасників (засновників) фінансової установи станом на 31.12.2017р.

Найменування юридичної/фізичної особи	Грошовий еквівалент частки	У відсотковому відношенні
Whiteford Limited	81 581 212 грн.	42,3359%
EBRD	45 561 234 грн.	23,6436%
Bedivere Investments Limited	16 171 709 грн.	8,3922%
Genesis Emerging Markets Opportunities Fund Limited	15 016 512 грн.	7,7927%
Goldman Sachs International	13 333 333 грн.	6,9192%
Financial and Investment Energy Holding (F.I.E.H.) Establishment	8 878 606 грн.	4,6075%
Ratto Holding Limited	6 886 363 грн.	3,5736%
JSC BG Capital	2 827 391 грн.	1,4673%
UBS Fin Limited	1 709 674 грн.	0,8872%
Інші (149 осіб)	733 966 грн.	0,3808%

4.8. Інші резерви в складі власного капіталу

	01.01.2017	31.12.2017
Резервний капітал	4093	4093
Інші резерви, в т.ч.:	27475	24316
Резерв коливань збитковості	8007	4848
Резерв катастроф	19468	19468
Всього інші резерви	31568	28409

Резервний капітал формується з прибутку у відповідності до Закону України «Про господарські товариства».

Інші резерви утворені у відповідності до норм законодавства України, а саме Розпорядження 17.12.2004 N 3104 Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України, Закону України «Про страхування» № 85/96-ВР від 07.03.1996р.

4.9. Рух власного капіталу Товариства за період 2016р. та 2017р.

Показники	Зміни капіталу власників Товариства				
	Зареєстрований статутний капітал	Додатковий капітал	Інші фонди	Нерозподілений прибуток	Всього капітал власників
Залишок на 31.12.2015 року	192700	211427	56499	-193776	266850
Сукупний дохід (збиток)	-	-	-	245	245
Інші зміни	-	-	-11576	11576	-
Зміни капіталу за рік, що закінчився 31 грудня 2016р.	-	-	-11576	11821	245
Залишок на 31.12.2016 року	192700	211427	44923	-181955	267095
Сукупний дохід (збиток)	-	-	-	5066	5066
Інші зміни	-	-	-4327	4327	-
Зміни капіталу за рік, що закінчився 31 грудня 2017р.	-	-	-4327	9393	5066
Залишок на 31.12.2017 року	192700	211427	40596	-172562	272161

4.10. Довгострокові зобов'язання

До складу довгострокових зобов'язань входять:

Назва рядка балансу	01.01.2017	31.12.2017
Сума страхових резервів	283432	370189
Довгострокові кредити банків	-	-
Забезпечення виплат персоналу	1974	4173
Інші довгострокові зобов'язання	6176	5980
Всього	291582	380342

4.11. Фінансова оренда

Станом на 31 грудня 2017 року майбутні мінімальні орендні платежі за договорами фінансової оренди разом із теперішньою вартістю мінімальних орендних платежів є такими:

	Майбутні мінімальні орендні платежі	Теперішня вартість платежів
Протягом одного року	145	121
Від одного до двох років	2	1
Загальна кількість мінімальних орендних платежів	147	122
Фінансові витрати	(25)	-
	122	122

Зобов'язання з фінансової оренди представлені наступним чином:

	31 грудня 2016	31 грудня 2017
Інші непоточні зобов'язання	122	1
Поточна заборгованість за непоточними зобов'язаннями	196	121

Товариство станом на 31.12.2017 р. має 3 діючі договори про фінансову оренду автомобілів. Дія останнього договору закінчується у січні 2019 року. Ряд договорів фінансової оренди закінчили свою дію в 2017 році. Розрахунок відсотків по договорах відбувається на основі розрахунку внутрішньої ставки дохідності від майбутнього потоку грошових коштів.

Станом на 31 грудня 2017 та 2016 років орендоване обладнання балансовою вартістю 337 тис. грн. та 793 тис. грн. відповідно відображено у складі основних засобів наступним чином:

	Первісна вартість	Накопичена амортизація	Балансова вартість
Станом на 31.12.2016 року	2554	(1761)	793
Станом на 31.12.2017 року	1445	(1108)	337

4.12. Інша кредиторська заборгованість

Інша кредиторська заборгованість	01.01.2017	31.12.2017
Аванси отримані	580	185
Поточна кредиторська заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями	196	121
Кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги	1610	8897
Розрахунки з бюджетом	287	6996
у тому числі з податку на прибуток	0	0
Розрахунки з оплати праці	23	622
Розрахунки за страхуванням	-	102
Поточна кредит заборг за страх діяльністю	38316	110259
Поточні забезпечення	1050	940
Інші поточні зобов'язання	2194	804
Всього	44256	128926

5. Інші примітки

5.1. Зміна облікової політики

Фінансова звітність Товариства за 2017 р. представлена відповідно до облікової політики у відповідності з МСФЗ. Змін облікової політики не було.

5.2. Виправлення помилок

Виправлення помилок та корегування звітності не здійснювалось.

5.3. Сегменти

У силу специфіки діяльності Товариства господарсько-галузеві та географічні сегменти не виділені.

5.4. Умовні зобов'язання та операційні ризики

Умови господарської діяльності.

Економіці України властиві деякі риси ринку, що розвивається. Зокрема не конвертованість української гривні, валютний контроль, а так само інфляція. Існуюче податкове та митне законодавство України допускає різні трактування і схильне до частих змін.

Хоча в економічній ситуації намітилися тенденції до поліпшення, економічна перспектива України багато в чому залежить від ефективності економічних заходів, фінансових механізмів та грошової політики, що вживаються Урядом, а так само розвиток фінансової, правової та політичної системи.

Нестабільність на міжнародних страхових ринках та на страховому ринку України.

Економіки багатьох країн відчули нестабільність на ринку. Значний спад попиту вплинув на зупинку деяких підприємств. Внаслідок ситуації, яка склалася на Україні та

за кордоном, незважаючи на можливе вживання стабілізаційних заходів українським Урядом, на дату затвердження даної фінансової звітності мають місце фактори економічної нестабільності. Стан економічної нестабільності може тривати і надалі, і, як наслідок, існує ймовірність того, що активи Компанії не зможуть бути реалізовані за їхньою балансовою вартістю в ході звичайної діяльності, що вплине на результати його діяльності.

Економічне середовище

Товариство здійснює свою основну діяльність на території України. Закони та нормативні акти, які впливають на операційне середовище в Україні, можуть швидко змінюватися.

Економіка України знаходиться в обтяжуючому стані, говорити про її зріст не приходиться. Імітація ключових реформ, корупція в вищих ешелонах влади, слабкість банківської системи, відсутність чіткої і зрозумілої стратегії економічного розвитку не дають приводу очікувати росту в найближчій перспективі. Зовнішні фактори зараз здійснюють мінімальний вплив на вітчизняну економіку. Низькі світові ціни на основні продукти експорту скоріше благо для країни, так як змушують модернізуватися, шукати і розвивати нові конкурентні переваги, нові ринки, нові продукти, а не просто експлуатувати старий ресурс. Саме рішення внутрішніх проблем дозволить Україні двигатись уперед.

Подальший економічний розвиток залежить від спектру економічних заходів, які вживаються українським Урядом, а також інших подій, які перебувають поза зоною впливу Товариства. Майбутнє спрямування економічної політики з боку українського Уряду може мати вплив на реалізацію активів Товариства, а також на здатність Товариства сплачувати заборгованість згідно зі строком погашення. Керівництво Товариства провело найкращу оцінку щодо можливості повернення та класифікації визнаних активів, а також повноти визнаних зобов'язань. Однак Товариство ще досі знаходиться під впливом нестабільності, вказаної вище.

Знецінення національної валюти

Національна валюта — українська гривня (грн.) — знецінилася у порівнянні з основними світовими валютами. Офіційні обмінні курси, які встановлюються Національним банком України.

Динаміка зміну курсів:

Період	USD	Динаміка зміну курсу USD		Євро	Динаміка зміну курсу Євро	
		абсолютне значення	%		абсолютне значення	%
31.12.2011	7,9898			10,2981		
31.12.2012	7,993	0,0032	0,04	10,5372	0,2391	2,32
31.12.2013	7,993	0	0,00	11,0415	0,5044	4,79
31.12.2014	15,7686	7,7756	97,28	19,2329	8,1914	74,19
31.12.2015	24,0007	8,2321	52,21	26,2231	6,9902	36,35
31.12.2016	27,1909	3,1902	13,29	28,4226	2,1995	8,39
31.12.2017	28,0672	0,8763	3,22	33,4954	5,0728	17,85

Керівництвом Товариства проаналізовано критерії, які характеризують показник гіперінфляції визначений у параграфі 3 МСБО (IAS) 29 «Фінансова звітність в умовах гіперінфляції». До уваги були прийняті додаткові характеристики, а саме фактор динаміки змін рівня інфляції, прогноз Національного банку України щодо інфляції на наступний звітний період. Керівництво Товариства прийшло до висновку, що не можна однозначно ідентифікувати наявність гіперінфляції в економіці функціональної валюти України, гривні. При складанні цієї фінансової звітності не застосовувалися норми стандарту МСБО (IAS) 29. Показники фінансової звітності не перераховувалися з метою відображення впливу інфляції.

Ступінь повернення дебіторської заборгованості та інших фінансових активів.

Внаслідок ситуації, яка склалася в економіці України, а також як результат економічної нестабільності, що склалася на дату балансу, існує ймовірність того, що активи не зможуть бути реалізовані за їхньою балансовою вартістю в ході звичайної діяльності Товариства.

Ступінь повернення цих активів у звичайній мірі залежить від ефективності заходів, які знаходяться поза зоною контролю Товариства, спрямованих різними країнами на досягнення економічної стабільності та поживлення економіки. Ступінь повернення дебіторської заборгованості підприємству визначається на підставі обставин та інформації, які наявні на дату балансу. На думку Керівництва, додатковий резерв під фінансові активи на сьогоднішній день не потрібен, виходячи з наявних обставин та інформації.

Можливість виникнення потенційних податкових зобов'язань

Внаслідок наявності в українському комерційному законодавстві, й податковому зокрема, положень, які дозволяють більш ніж один варіант тлумачень, а також через практику, що склалася в загалом нестабільному економічному середовищі, за якої податкові органи доволіно тлумачать аспекти економічної діяльності, у разі, якщо податкові органи піддають сумніву певне тлумачення, засноване на оцінці керівництва економічної діяльності Товариства, ймовірно, що Товариство змушене буде сплатити додаткові податки, штрафи та пені. Така невизначеність може вплинути на вартість фінансових інструментів, втрати та резерви, а також на ринковий рівень цін на угоди. На думку керівництва, Товариство сплатила усі податки, тому фінансова звітність не містить резервів під податкові збитки. Податкові звіти можуть переглядатися відповідними податковими органами протягом трьох років.

Оподаткування

Українське податкове, валютне та митне законодавство допускає різні тлумачення і схильне до частих змін. Інтерпретація керівництвом Товариства даного законодавства стосовно операцій та діяльності Товариства може бути оскаржена відповідними фіскальними органами. Недавні події, що відбулися в Україні, вказують на те, що податкові органи можуть зайняти жорсткішу позицію при інтерпретації законодавства і перевірці податкових розрахунків. Як наслідок можуть бути донараховані податки, пені, штрафи.

На думку керівництва Товариства, станом на 01 січня 2018 року відповідні положення законодавства інтерпретовані ним коректно, ймовірність збереження фінансового становища, в якому знаходиться Товариство у зв'язку з податковими і валютним законодавством, є високою. Для тих випадків, коли, на думку керівництва Товариства, існують значні сумніви у схоронності зазначеного положення Товариства, у фінансовій звітності визнані належні зобов'язання.

Судові позови

У ході звичайної діяльності Товариства є об'єктом судових розглядів і позовів. Керівництво Товариства вважає, що жоден з цих позовів, окремо або в сукупності, не відображає значного впливу на фінансовий стан або результати діяльності Товариства.

5.5. Фінансові ризики

Діяльності Товариства характерна значна кількість ризиків, включаючи вплив змін заборгованості, курсів обміну іноземних валют. Управління ризиками спрямоване на зменшення непередбачуваності фінансових ризиків та негативного впливу на фінансові результати Товариства.

Керівництво Товариства визнає, що діяльність пов'язана з ризиками і вартість чистих активів у нестабільному ринковому середовищі може суттєво змінитись унаслідок впливу суб'єктивних чинників та об'єктивних чинників, вірогідність і напрямок впливу яких заздалегідь точно передбачити неможливо. До таких ризиків віднесено ринковий ризик та ризик ліквідності. Ринковий ризик включає валютний ризик, відсотковий ризик та інший цінновий ризик. Управління ризиками керівництвом Товариства здійснюється на основі розуміння причин виникнення ризику, кількісної оцінки його можливого впливу на вартість чистих активів та застосування інструментарію щодо його пом'якшення.

Товариство не здійснює торгівлі фінансовими активами зі спекулятивною метою і не випусляє опціонів. Товариство укладає контракти, що передбачають передачу страхового ризику, фінансового ризику або одночасно страхового та фінансового ризиків.

Далі описані найбільші фінансові ризики, яких зазнає Товариство.

Управління фінансовими ризиками

Товариство наражається на фінансові ризики внаслідок наявності у неї фінансових та страхових активів, а також страхових зобов'язань в т.ч. за перестрахованими контрастами. Найважливішою складовою фінансового ризику, на який Товариство наражається передусім внаслідок характеру своїх інвестицій та зобов'язань, є кредитний ризик, ризик ліквідності та ринкові ризики (ризик процентної ставки та валютний ризик). Ці ризики виникають у зв'язку з невідповідністю строків погашення активів та зобов'язань і відкритими позиціями процентних ставок та іноземних валют, які великою мірою залежать від загальних та специфічних ринкових змін. Товариство управляє цими позиціями з метою отримання довгострокового інвестиційного доходу, що перевищує її зобов'язання за страховими контрастами. Товариство регулярно готує звіти за портфелями, контрагентами та категоріями активів та зобов'язань, які подаються її ключовому управлінському персоналу. Основними методами управління активами та пасивами, який застосовує Товариство, є забезпечення відповідності суми активів та зобов'язань за страховими та інвестиційними контрастами за видами виплат власникам контрактів. Товариство не змінювало процеси управління ризиками протягом періодів, представлених у цій звітності.

Кредитний ризик — ризик того, що одна сторона контракту про фінансовий інструмент не зможе виконати зобов'язання і це буде причиною виникнення фінансового збитку іншій стороні. Кредитний ризик притаманний таким фінансовим інструментам, як поточні та депозитні рахунки в банках, облігації та дебіторська заборгованість.

Основним методом оцінки кредитних ризиків керівництвом Товариства є оцінка кредитоспроможності контрагентів, для чого використовуються кредитні рейтинги та будь-яка інша доступна інформація, щодо їх спроможності виконувати боргові зобов'язання. Товариство використовує наступні методи управління кредитними ризиками:

- ліміти щодо боргових зобов'язань за класами фінансових інструментів;
- ліміти щодо боргових зобов'язань перед одним контрагентом (або асоційованою групою);
- ліміти щодо вкладень у фінансові інструменти в розрізі кредитних рейтингів за Національною рейтинговою шкалою;
- ліміти щодо розміщення депозитів у банках з різними рейтингами та випадки дефолту та неповернення депозитів протягом останніх п'яти років.

Ринковий ризик — це ризик того, що справедлива вартість або майбутні грошові потоки від фінансового інструмента коливатимуться внаслідок змін ринкових цін. Ринковий ризик охоплює три типи ризику: інший цінновий ризик, валютний ризик та відсотковий ризик. Ринковий ризик виникає у зв'язку з ризиками збитків, зумовлених коливаннями цін на акції, відсоткових ставок та валютних курсів. Товариство наражатиметься на ринкові ризики у зв'язку з інвестиціями в акції, облігації та інші фінансові інструменти.

Інший цінновий ризик — це ризик того, що справедлива вартість або майбутні грошові потоки від фінансового інструмента коливатимуться внаслідок змін ринкових цін (окрім тих, що виникають унаслідок відсоткового ризику чи валютного ризику), незалежно від того, чи спричинені вони чинниками, характерними для окремого фінансового інструмента або його емітента, чи чинниками, що впливають на всі подібні фінансові інструменти, з якими здійснюються операції на ринку.

Основним методом оцінки цінного ризику є аналіз чутливості. Серед методів пом'якшення цінного ризику Товариство використовує диверсифікацію активів та дотримання лімітів на вкладення в акції та інші фінансові інструменти з нефіксованим прибутком.

Даний метод оцінки проводиться на основі аналізу історичної волатильності фондового індексу ПФТС за останні 5 років.

Керівництво Товариства визначило, що балансова вартість фінансових активів у вигляді цінних паперів в сумі 10592 тис. грн. є незначною — 1,36% від вартості всіх активів станом на 31.12.2017 р. Тому даний ризик не оцінювався, як такий що є значним.

Валютний ризик — це ризик того, що справедлива вартість або майбутні грошові потоки від фінансового інструменту коливатимуться внаслідок змін валютних курсів.

Для мінімізації збитків та контролю за валютними ризиками Товариство контролює частку активів, номінованих в іноземній валюті, у загальному обсягу активів. Оцінка валютних ризиків здійснюється на основі аналізу чутливості.

Активи, які наражаються на валютні ризики

Тип активу	31 грудня 2016	31 грудня 2017
Банківські депозити	141 721	163 995
Дебіторська заборгованість	36 863	7 787
Частка перестраховиків у збитках	82 631	119 796
Частка в активах Товариства	43,3%	37,31%
Всього	261 215	291 578

Товариство проводить операції як в національній валюті України так і іноземних валютах. Залишки валютних коштів на рахунок підприємства є суттєвими. Всі інші змінні величини залишаються постійними. Станом на 31.12.17р. Товариство має значну частку депозитів у іноземній валюті, тому її фінансовий стан є чутливим до впливу зміни іноземних валют.

За даними стрес-тесту, проведеного Товариством на 31.12.2017 року, вплив підвищення курсу іноземної валюти відносно гривні на 25% — позитивний і складає 11,9% зміни вартості чистих активів, а вплив росту національної валюти відносно іноземної на 25% — негативний і складає 9,7% зниження вартості чистих активів.

Відсотковий ризик — це ризик того, що справедлива вартість або майбутні грошові потоки від фінансового інструмента коливатимуться внаслідок змін ринкових відсоткових ставок. Керівництво Товариства усвідомлює, що відсоткові ставки можуть змінюватись і це впливатиме як на доходи Товариства, так і на справедливую вартість чистих активів.

Усвідомлюючи значні ризики, пов'язані з коливаннями відсоткових ставок у високо-інфляційному середовищі, яке є властивим для фінансової системи України, керівництво Товариства контролює частку активів, розміщених у боргових зобов'язаннях у національній валюті з фіксованою відсотковою ставкою. Керівництво Товариства здійснює моніторинг відсоткових ризиків та контролює їх максимально припустимий розмір. У разі зростання відсоткових ризиків Товариство має намір позбуватися боргових фінансових інструментів з фіксованою відсотковою ставкою. Моніторинг відсоткових ризиків здійснюється шляхом оцінки впливу можливих змін відсоткових ставок на вартість відсоткових фінансових інструментів.

Активи, які наражаються на відсоткові ризики:

Тип активу	31 грудня 2016	31 грудня 2017
Банківські депозити	231336	314614
Облігації	2500	4000
Частка в активах Товариства	38,8%	40,8%
Всього	233836	318614

Для оцінки можливих коливань відсоткових ставок Товариство використовувало історичну волатильність відсоткових ставок за строковими депозитами за останні 5 років за оприлюдненою інформацією НБУ.

Товариство визначило середній рівень коливань відсоткових ставок за депозитами на рівні $\pm 5,1$ процентних пункти. Проведений аналіз чутливості заснований на припущенні, що всі інші параметри, зокрема валютний курс, залишатимуться незмінними, і показує можливий вплив зміни відсоткових ставок на 5,1 процентних пункти на вартість чистих активів Товариства.

Можлива зміна справедливої вартості боргових фінансових інструментів з фіксованою відсотковою ставкою розрахована як різниця між дисконтованими грошовими потоками за діючою ставкою та дисконтованими грошовими потоками у разі зміни відсоткової ставки за кожним фінансовим інструментом.

Інформація щодо не дисконтованих платежів за фінансовими зобов'язаннями Товариства в розрізі строків погашення представлена наступним чином:

Рік, що закінчився 31 грудня 2016 року	До 1 місяця	Від 1 місяця до 3 місяців	Від 3 місяців до 1 року	Від 1 року до 5 років	Більше 5 років	Всього
Поточна заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями	19	36	141	-	-	196
Кредиторська заборгованість за договорами страхування та інша кредиторська заборгованість	2310	-	38506	-	-	40816
Інша поточна заборгованість	142	1050	2052	-	-	3244
Всього	2471	1086	40699	-	-	44256
Рік, що закінчився 31 грудня 2017 року	До 1 місяця	Від 1 місяця до 3 місяців	Від 3 місяців до 1 року	Від 1 року до 5 років	Більше 5 років	Всього
Поточна заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями	14	26	81	-	-	121
Кредиторська заборгованість за договорами страхування та інша кредиторська заборгованість	5367	12938	108756	-	-	127061
Інша поточна заборгованість	100	1140	503	-	-	1743
Всього	5481	14104	109340	-	-	128925

Управлінський персонал вважає, що доступні очікувані операційні грошові потоки достатні для фінансування поточних операцій Товариства.

Управління страховими ризиками

Страховий ризик стосується всіх страхових андерайтингових ризиків у зв'язку зі змінами збитків, що виникають внаслідок невизначеності розмірів та строків цих збитків. Крім того, існує ризик змін основних припущень, включаючи рівень витрат та розірвання договорів, зроблених при оформленні договору/полісу.

Управління страховими ризиками здійснюється завдяки поєднанню андерайтингових політик, принципів ціноутворення, створення резервів та перестраховання. Особлива увага приділяється забезпеченню того, щоб сегмент клієнтів, який купує страховий продукт, відповідав основним припущенням щодо клієнтів, сформованим під час розробки цього продукту та визначення його ціни.

Андерайтингові процедури встановлюються в рамках загального управління страховим ризиком і передбачають виконання контрольних процедур актуаріями, які перевіряють фактичні показники збитковості. Для вдосконалення стандартів андерайтингу використовуються різні показники ті інструменти статистичного аналізу з тим, щоб можна було покращити показники збитків та/або забезпечити належне коригування ціноутворення.

5.6. Оцінка адекватності активів

Оцінка адекватності страхових зобов'язань була проведена відділом актуарних розрахунків ПАТ «СК «Універсальна». Методика оцінки адекватності розроблена з урахуванням вимог стандарту МСФЗ 4 та рекомендацій Нацкомфінпослуг від 03.01.2013 «Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг, доводить до відома особливості складання звітних даних страховиків у зв'язку з переходом на міжнародні стандарти фінансової звітності».

Згідно з проведеними розрахунками актуарна оцінка власного резерву незароблених премій станом на 31.12.2017 становить 118 723,70 тис. грн., фактично сформовані відповідно до законодавства власні резерви незароблених премій станом на 31.12.2017 становлять 196 300,44 тис. грн. та перевищують розмір резервів, сформованих актуарно за результатами перевірки тесту адекватності страхових зобов'язань.

Актуарна оцінка суми резервів збитків (включно з орієнтовними ліквідаційними витратами) станом на 31.12.2017 — 186 767,52 тис. грн. Технічний резерв збитків (інших, ніж РНП), сформований відповідно до законодавства, дорівнює 198 204,7 тис. грн. та перевищує розмір суми резервів, розрахованих актуарно за результатами перевірки адекватності страхових зобов'язань. Також враховано витрати на врегулювання справ. При цьому актуарна оцінка власного резерву незароблених премій здійснювалася з використанням методів 1/365 та 1/4 із застосуванням міжнародних практик щодо визначення долі, що належить перестраховику при перестрахованні портфелів договорів.

Актуарна оцінка суми резервів збитків здійснювалася з використанням трикутника розвитку збитків. Було оцінено фактичні витрати на врегулювання справ. Зміну курсу валют враховано в оцінках та звітності в повному обсязі.

5.7. Операції з пов'язаними особами

Протягом 2017 року компенсації провідному управлінському персоналу в загальній сумі склали 11858 тис. грн., в тому числі короткострокові виплати.

До пов'язаних сторін або операцій з пов'язаними сторонами належать:

- підприємства, які прямо або опосередковано контролюють або перебувають під контролем, або ж перебувають під спільним контролем разом з Товариством;
- асоційовані компанії;
- спільні підприємства, у яких Товариство є контролюючим учасником;
- члени провідного управлінського персоналу Товариства;
- близькі родичі особи, зазначеної вище;
- компанії, що контролюють Товариство, або здійснюють суттєвий вплив, або мають суттєвий відсоток голосів у Товаристві;
- програми виплат по закінченні трудової діяльності працівників Товариства або будь-якого іншого суб'єкта господарювання, який є пов'язаною стороною Товариства.

Відсоткові ризики

Тип активу	Вартість	Середньозважена ставка по Компанії	Потенційний вплив на чисті активи Товариства в разі зміни відсоткової ставки
На 31.12.2016 р.			
Можливі коливання ринкових ставок + 9,9% пункти — 9,9% пункти			
Банківські депозити	231 336	14,7%	+3378 -3378
Облігації	2 500	20%	+50 -50
Разом	233 836		+3428 -3428
На 31.12.2017 р.			
Можливі коливання ринкових ставок + 5,1% пункти -5,1% пункти			
Банківські депозити	314 614	12,65%	+ 2030 - 2030
Облігації	4 000	20%	+41 -41
Разом	318 614		+2071 -2071

Ризик ліквідності

Ризик ліквідності — ризик того, що Товариство матиме труднощі при виконанні зобов'язань, пов'язаних із фінансовими зобов'язаннями, що погашаються шляхом поставки грошових коштів або іншого фінансового активу.

Товариство здійснює контроль ліквідності шляхом планування поточної ліквідності. Товариство аналізує терміни платежів, які пов'язані з дебіторською заборгованістю та іншими фінансовими активами, зобов'язаннями, а також прогнозні потоки грошових коштів від операційної діяльності. Підприємство здійснює управління своєю ліквідністю шляхом ретельного моніторингу запланованих платежів у рахунок очікуваних страхових виплат, а також вибуття грошових коштів внаслідок повсякденної діяльності. Керівництво щотижнево розглядає прогнози грошових потоків Товариства. Управління потребами ліквідності Товариства здійснюється на щоденній основі за допомогою як короткострокових, так і довгострокових прогнозів.

	2016		2017	
	Операції з пов'язаними сторонами	Всього операцій	Операції з пов'язаними сторонами	Всього операцій
1	2	3	4	5
Реалізація послуг	11249	501721	12580	648292
Дебіторська заборгованість	90	107499	2788	127956
Кредиторська заборгованість	408	41012	903	127177
Компенсація провідному управлінському персоналу	13123	16724	11858	28943

5.8. Управління капіталом Товариство здійснює управління капіталом з метою досягнення наступних цілей:

- зберегти спроможність Товариства продовжувати свою діяльність так, щоб воно і надалі забезпечувало дохід для учасників Товариства та виплати іншим зацікавленим сторонам;
- забезпечити належний прибуток учасникам товариства завдяки встановленню цін на послуги Товариства, що відповідають рівню ризику.

Керівництво Товариства здійснює огляд структури капіталу на щорічній основі. При цьому керівництво аналізує вартість капіталу та притаманні його складовим ризики. На основі отриманих висновків Товариство здійснює регулювання капіталу шляхом залучення додаткового капіталу або фінансування.

Товариство дотримується вимог щодо мінімального розміру статутного капіталу, встановленого Ліцензійними умовами провадження страхової діяльності в сумі, не меншій 1 млн. євро.

5.9. Події після Балансу

Не існує подій, що відбулися після 31 грудня 2017 року, які вимагають коригування або розкриття у фінансовій звітності та можуть мати суттєвий вплив на фінансовий стан Товариства. Не існує і не передбачається пред'явлення до Товариства будь-яких претензій, пов'язаних із судовими справами.

5.10. Затвердження фінансових звітів

Фінансові звіти затверджені:

Голова правління Муzychко Олексій Васильович.
Головний бухгалтер Галицька Наталія Вікторівна.

ЗВІТ НЕЗАЛЕЖНОГО АУДИТОРА щодо річної фінансової звітності Публічного акціонерного товариства «страхова компанія «Універсальна» за фінансовий рік, що закінчився 31 грудня 2017 року

Акціонерам ПАТ «СК «УНІВЕРСАЛЬНА»
Керівництву ПАТ «СК «УНІВЕРСАЛЬНА»
Національній комісії, що здійснює державне регулювання
у сфері ринків фінансових послуг

Думка із застереженням

Ми провели аудит фінансової звітності ПУБЛІЧНОГО АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА «СТРАХОВА КОМПАНІЯ «УНІВЕРСАЛЬНА», яка містить:

- баланс (звіт про фінансовий стан) станом на 31 грудня 2017 року;
- звіт про фінансові результати (звіт про сукупний дохід) за 2017 рік;
- звіт про рух грошових коштів за 2017 рік;
- звіт про власний капітал за 2017 рік;
- примітки до фінансової звітності за 2017 рік, включаючи стислий виклад значущих облікових політик (надалі разом — «фінансова звітність»).

На нашу думку, за винятком можливого впливу питання, описаного в розділі «Основа для думки із застереженням» нашого звіту, фінансова звітність, що додається, відображає достовірно, в усіх суттєвих аспектах фінансовий стан ПУБЛІЧНОГО АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА «СТРАХОВА КОМПАНІЯ «УНІВЕРСАЛЬНА» станом на 31 грудня 2017 року, а також результати його діяльності, рух грошових коштів та капіталу за рік, що закінчився на зазначену дату, відповідно до Міжнародних стандартів фінансової звітності.

Основа для думки із застереженням

Як зазначено у примітці 2.4.1. «Облікові політики щодо інвестиційної нерухомості», для визначення балансової вартості інвестиційної нерухомості Компанія застосовує модель обліку за первісною вартістю (собівартістю) за мінусом накопиченої амортизації та збитків від зменшення корисності. МСБО 40 «Інвестиційна нерухомість» вимагає від усіх підприємств розкривати справедливу вартість інвестиційної нерухомості станом на кожну звітну дату. Компанія не розкрила справедливу вартість інвестиційної нерухомості у примітках до фінансової звітності станом на 31 грудня 2017 року. Розкриття пропущеної інформації не було підготовлено управлінським персоналом та не є легкодоступним аудиторам.

Ми провели аудит відповідно до Міжнародних стандартів аудиту. Нашу відповідальність згідно з цими стандартами викладено в розділі «Відповідальність аудитора за аудит фінансової звітності» нашого звіту. Ми є незалежними по відношенню до Товариства згідно з етичними вимогами, застосованими до нашого аудиту фінансової звітності, а також виконали інші обов'язки з етики відповідно до цих вимог. Ми вважаємо, що отримані нами докази є достатніми і прийнятними для використання їх як основи для нашої думки із застереженням.

Ключові питання аудиту

Ключові питання аудиту — це питання, що, на наше професійне судження, були значущими під час нашого аудиту фінансової звітності за поточний період. Ці питання розглядалися в контексті нашого аудиту фінансової звітності в цілому та при формуванні думки щодо неї; при цьому ми не висловлюємо окремої думки щодо цих питань. Додатково до питання, описаного в розділі «Основа для думки із застереженням», ми визначили, що описані нижче питання є ключовими питаннями аудиту, які слід відобразити в нашому звіті.

Основні засоби та інвестиційна нерухомість

Статті балансу (звіт про фінансовий стан) «Основні засоби» та «Інвестиційна нерухомість» було віднесено нами до області ризиків суттєвого викривлення, ймовірність яких було оцінено як високу. Згідно облікової політики основні засоби оцінюються за їх собівартістю мінус будь-яка накопичена амортизація та будь-які накопичені збитки від зменшення корисності, про що докладно розкрито у Примітці «2.4. Основні засоби». Виявлення ознак знецінення активів є судженням управлінського персоналу і належить до облікових оцінок з високою невизначеністю. Для підтвердження вартості основних засобів та інвестиційної нерухомості нами рекомендовано залучення фахівців з експертної оцінки таких активів. Нами було отримано достатні та прийнятні докази щодо підтвердження зазначеного твердження Товариства, окрім інформації, про яку йдеться у розділі «Основа для думки із застереженням».

Структура інвестиційного портфелю

Статті балансу (звіт про фінансовий стан) «Довгострокові фінансові інвестиції» та «Поточні фінансові інвестиції» було віднесено нами до області ризиків суттєвого викривлення, ймовірність яких було оцінено як високу (40 % всіх активів). Найбільшу питому вагу у фінансових інвестиціях займають довгострокові (більше 1 року) та короткострокові (від 3 місяців до одного року) банківські депозити в сумі 214 870 та 99 725 тис. грн. відповідно. Така структура інвестиційного портфелю пов'язана із необхідністю підтримки достатньої ліквідності та якості активів з мінімальним ризиком вкладень. Нами було отримано достатні та прийнятні докази щодо підтвердження зазначеного твердження Товариства.

Наявність та оцінка активів, які знаходяться на тимчасово окупованих територіях України

Компанія володіє активами, які знаходяться на тимчасово окупованих територіях України. Перелік активів станом на 31.12.2017р.:

Об'єкт	Балансова вартість, тис. грн.
Квартира №41, м. Шахтарськ, вул. Леніна, 13, S=54,2 кв. м	35,6
Квартира №108, м. Ясинувата, буд. 24, S=63,6 кв. м.	6,4
Квартира №37, м. Єнакієве, просп. Шевченка, буд. 82, S=72,8 кв. м.	34,7
Приміщення, м. Сніжне, вул. Леніна, буд. 18, S=89 кв. м.	39,2
Приміщення, м. Амвросівка, вул. Леніна, 9, площа 60, 3 кв. м	27,8
Приміщення, м. Донецьк, бульв. Шевченка, буд. 36, S=251,1 кв. м.	1 389,6
Будівля, м. Новоазовськ, вул. Гриценка, 92, S=50,3 кв. м	26,7
Разом	1560,0

Частка активів Компанії, які знаходяться на тимчасово окупованих територіях України, є незначною і становить 0,2 % від загального обсягу всіх активів компанії на останню звітну дату.

Дотримання обов'язкових критеріїв нормативів достатності капіталу та платоспроможності, ліквідності, прибутковості, якості активів та ризиковості операцій, дотримання інших показників і вимог, що обмежують ризики за операціями з фінансовими активами

Компанія під час здійснення страхової діяльності повинна дотримуватись вимог статті 30 Закону України «Про страхування» (85/96-ВР). Зазначене питання знаходиться у зоні підвищеного ризику. Аудитор при виконанні завдання з надання впевненості отримав достатні докази на підставі здійснених розрахунків про те, що Компанія дотримується вимог статті 30 Закону України «Про страхування» (85/96-ВР).

Компанія дотримується встановлених обов'язкових критеріїв і нормативів достатності капіталу та платоспроможності, ліквідності, прибутковості, якості активів та ризиковості операцій та інших показників з вимог, що обмежують ризики за операціями з фінансовими активами. Станом на 31.12.2017 року статутний капітал Страховика сформовано та сплачено відповідно до вимог чинного законодавства у розмірі 192 700 тис. грн., що складає 100% зафіксованого в Статуті Товариства суми статутного капіталу. Станом на 31.12.2017 року розмір статутного фонду в еквівалентному вираженні в валюті — Євро, склав 5753,0 тис. Гарантійний фонд Страховика станом на 31.12.2017 року склав 215 520,0 тис. грн. Фактичний запас платоспроможності Страховика станом на 31.12.2017р. становить 263 143,0 тис. грн. Нормативний запас платоспроможності — 102435,4 тис. грн. Перевищення фактичного запасу платоспроможності над нормативним складає 160 707,6 тис. грн. Вартість нетто-активів Товариства станом на 31.12.2017р. складає — 263 143,0 тис. грн., сума яких перевищує зареєстрований та сплачений статутний капітал, що відповідає вимогам, встановленими п. 2.5 Ліцензійних умов провадження страхової діяльності.

Формування, ведення обліку, достатності та адекватності сформованих страхових резервів відповідно до законодавства.

Відповідно до вимог статті 31 Закону України «Про страхування» (85/96-ВР), Страховики зобов'язані формувати і вести облік страхових резервів у порядку та обсягах, встановлених цим Законом. Дане питання було віднесено нами до області підвищеного ризику суттєвого викривлення, ймовірність якого було оцінено як високу.

На виконання положень Міжнародних стандартів фінансової звітності та Міжнародних стандартів бухгалтерського обліку щодо обліку і відображення у звітності зобов'язань, зокрема відповідно до пунктів 14, 15 МСФЗ 4 «Страхові контракти» та рекомендації Нацкомфінпослуг, відділом актуарних розрахунків ПАТ «СК «Універсальна» була проведена оцінка адекватності страхових зобов'язань. Методика оцінки адекватності розроблена з урахуванням вимог стандарту МСФЗ 4 та рекомендації Нацкомфінпослуг. Результати перевірки адекватності страхових зобов'язань докладно розкрито у Примітці 5.6 «Оцінка адекватності активів».

Судові позови

У процесі господарської діяльності компанія є об'єктом судових спорів і позовів. Керівництво компанії вважає, що жоден з цих позовів, окремо чи у сукупності, не відображає значного впливу на фінансовий стан чи результати діяльності компанії. Загальна сума очікуваних збитків за даними позовами станом на 31.12.2017 року складає 6409,6 тис. грн. Відповідно до Положення про порядок формування резервів заявлених збитків та резервів регресів ПАТ «Страхова Компанія «Універсальна», суми даних очікуваних виплат включаються до складу резервів збитків. Потенційні зобов'язання, що пов'язані з розглядом судових справ, у яких учасником є страховик, та можуть вплинути на фінансовий стан страховика, відсутні. Інформацію щодо судових справ та претензій наведено у Примітці 5.4. Умовні зобов'язання та операційні ризики».

Пояснювальний параграф

Фінансова звітність Товариства підготовлена за формами, визначеними у додатку 1 до Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку №1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», затвердженого наказом Мініфу від 07.02.2013 р. № 73, що є обов'язковими для використання Компаніями в Україні.

Інформація щодо річних звітних даних

Управлінський персонал Товариства несе відповідальність за іншу інформацію. Інша інформація складається з річних звітних даних страховика, підготовлених згідно Порядку складання звітних даних страховиків, затвердженого розпорядженням Держфінпослуг від 03.02.2004р. № 39. Наша думка щодо фінансової звітності не поширюється на іншу інформацію та ми не робимо висновок з будь-яким рівнем впевненості щодо цієї іншої інформації. У зв'язку з нашим аудитом фінансової звітності нашою відповідальністю є ознайомитися з іншою інформацією та при цьому розглянути, чи існує суттєва невідповідність між іншою інформацією і фінансовою звітністю або нашими знаннями, отриманими під час аудиту, або чи ця інша інформація виглядає такою, що містить суттєве викривлення. Якщо на основі проведеної нами роботи ми доходимо висновку, що існує суттєве викривлення цієї іншої інформації, ми зобов'язані повідомити про цей факт. Ми не виявили таких фактів, які потрібно було б включити до звіту.

Відповідальність управлінського персоналу та тих, кого наділено найвищими повноваженнями, за фінансову звітність

Управлінський персонал несе відповідальність за складання і достовірне подання фінансової звітності відповідно до МСФЗ та за таку систему внутрішнього контролю, яку управлінський персонал визначає потрібно для того, щоб забезпечити складання фінансової звітності, що не містить суттєвих викривлень внаслідок шахрайства або помилки. При складанні фінансової звітності управлінський персонал несе відповідальність за оцінку здатності компанії продовжувати свою діяльність на безперервній основі, розкриваючи, де це застосовно, питання, що стосуються безперервності діяльності, та використовуючи припущення про безперервність діяльності як основи для бухгалтерського обліку, крім випадків, якщо управлінський персонал або планує ліквідувати компанію чи припинити діяльність, або не має інших реальних альтернатив цьому. Ті, кого наділено найвищими повноваженнями, несуть відповідальність за нагляд за процесом фінансового звітування компанії.

Відповідальність аудитора за аудит фінансової звітності

Нашими цілями є отримання обгрунтованої впевненості, що фінансова звітність у цілому не містить суттєвого викривлення внаслідок шахрайства або помилки, та випуск звіту аудитора, що містить нашу думку. Обгрунтована впевненість є високим рівнем впевненості, проте не гарантує, що аудит, проведений відповідно до МСА, завжди виявить суттєве викривлення, якщо воно існує. Викривлення можуть бути результатом шахрайства або помилки; вони вважаються суттєвими, якщо окремо або в сукупності, як обгрунтовано очікується, вони можуть впливати на економічні рішення користувачів, що приймаються на основі цієї фінансової звітності.

Виконуючи аудит відповідно до вимог МСА, ми використовуємо професійне судження та професійний скептицизм протягом усього завдання з аудиту. Крім того, ми: ідентифікуємо та оцінюємо ризики суттєвого викривлення фінансової звітності внаслідок шахрайства чи помилки, розробляємо й виконуємо аудиторські процедури у відповідь на ці ризики, а також отримуємо аудиторські докази, що є достатніми та прийнятними для використання їх як основи для нашої думки. Ризик виявлення суттєвого викривлення внаслідок шахрайства є вищим, ніж для викривлення внаслідок помилки, оскільки шахрайство може включати змову, підробку, навмисні пропуски, неправильні твердження або нехтування заходами внутрішнього контролю; отримуємо розуміння заходів внутрішнього контролю, що стосуються аудиту, для розробки аудиторських процедур, які б відповідали обставинам, а не для висловлення думки щодо ефективності системи внутрішнього контролю; оцінюємо прийнятність застосованих облікових політик та обгрунтованість облікових оцінок і відповідних розкриттів інформації, зроблених управлінським персоналом; доходимо висновку щодо прийнятності використання управлінським персоналом припущення про безперервність діяльності як основи для бухгалтерського обліку та, на основі отриманих аудиторських доказів, робимо висновок, чи існує суттєва невизначеність щодо подій або умов, які поставили б під значний сумнів можливість компанії продовжити безперервну діяльність. Якщо ми доходимо висновку щодо існування такої суттєвої невизначеності, ми повинні привернути увагу в своєму звіті аудитора до відповідних розкриттів інформації у фінансовій звітності або, якщо такі розкриття інформації є неналежними, модифікувати свою думку. Наші висновки ґрунтуються на аудиторських доказах, отриманих до дати нашого звіту аудитора. Вітм майбутні події або умови можуть примусити компанію припинити свою діяльність на безперервній основі.

оцінюємо загальне подання, структуру та зміст фінансової звітності включно з розкриттями інформації, а також те, чи показує фінансова звітність операції та події, що покладені в основу її складання, так, щоб досягти достовірного відображення.

Ми повідомляємо тим, кого наділено найвищими повноваженнями, інформацію про запланований обсяг і час проведення аудиту та суттєві аудиторські результати, включаючи будь-які суттєві недоліки заходів внутрішнього контролю, виявлені нами під час аудиту.

Ми також надаємо тим, кого наділено найвищими повноваженнями, твердження, що ми виконали відповідні етичні вимоги щодо незалежності, та повідомляємо їм про всі стосунки й інші питання, які могли б обгрунтовано вважатись такими, що впливають на нашу незалежність, а також, де це застосовно, щодо відповідних застережних заходів. З переліку всіх питань, інформація щодо яких надавалась тим, кого наділено найвищими повноваженнями, ми визначили ті, що мали найбільше значення під час аудиту фінансової звітності поточного періоду, тобто ті, які є ключовими.

ЗВІТ ЩОДО ВИМОГ ІНШИХ ЗАКОНОДАВЧИХ ТА НОРМАТИВНИХ АКТИВ

Цей розділ звіту незалежного аудитора підготовлено відповідно до Методичних рекомендацій щодо аудиторських звітів, що подаються до Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг, за результатами аудиту річної звітності та звітних даних фінансових установ за 2017 рік, затверджених Розпорядженням Нацкомфінпослуг №142 від 01.02.2018р.

Повідомлення фінансовою установою Нацкомфінпослуг про всі зміни даних, зазначених у документах, що додавалися до заяви про отримання ліцензії, протягом 30 ка-

лендарних днів з дня настання таких змін (за винятком фінансової звітності та звітних даних здобувача ліцензії).

Протягом звітного періоду повідомлення Нацкомфінпослуг про всі зміни даних, зазначених у документах, що додавалися до заяви про отримання ліцензії здійснювалося своєчасно.

Надання фінансовою установою клієнту (споживачу) інформації відповідно до статті 12 Закону «Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг» від 12 липня 2001 року № 2664-III (далі — Закон про фінансові послуги), а також розміщення інформації, визначену частиною першою статті 12 зазначеного закону, на власному веб-сайті (веб-сторінці) та забезпечення її актуальність.

Інформація відповідно до ст. 12 Закону України «Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг» доводиться до клієнтів під час укладання договорів страхування у повному обсязі. Визначена частиною першою статті 12 Закону України «Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг» розміщена на сайті страховика <https://universalna.com> та підтримується в актуальному стані.

Розкриття фінансовою установою інформації відповідно до частин четвертої, п'ятої статті 121 Закону про фінансові послуги, зокрема шляхом розміщення її на власному веб-сайті (веб-сторінці).

Інформація, передбачена частинами четвертою та п'ятою ст.121 Закону України «Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг» на сайті Страховика <https://universalna.com> наведена у повному обсязі та зберігається понад три роки.

Розміщення фінансовою установою внутрішніх правил надання фінансових послуг на власному веб-сайті (веб-сторінці) не пізніше наступного робочого дня після дати набрання ними чинності із зазначенням такої дати.

Правила страхування та програми страхування розміщуються на сайті Страховика <https://universalna.com> не пізніше наступного робочого дня після дати набрання ними чинності із зазначенням такої дати.

Дотримання фінансовою установою статті 10 Закону про фінансові послуги щодо прийняття рішень у разі конфлікту інтересів.

Страховиком не допускається укладання угод, підготовка та прийняття рішень, які б порушували вимоги статті 10 Закону України «Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг».

Відповідність приміщень, у яких здійснюється фінансовою установою обслуговування клієнтів (споживачів), доступності для осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення відповідно до державних будівельних норм, правил і стандартів, що документально підтверджується фахівцем з питань технічного обстеження будівель та споруд, який має кваліфікаційний сертифікат.

Приміщення, у яких здійснюється обслуговування клієнтів (споживачів), доступні для осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення відповідно до державних будівельних норм, правил і стандартів, що документально підтверджується фахівцем з питань технічного обстеження будівель та споруд Шелухіним К.Є., який має кваліфікаційний сертифікат АЕ №000622, виданий Міністерством регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України.

Розміщення фінансовою установою інформації про умови доступності приміщення для осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення у місці, доступному для візуального сприйняття клієнтом (споживачем).

Страховиком розміщено інформацію про умови доступності приміщення для осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення у місці, доступному для візуального сприйняття клієнтом (споживачем).

Внесення фінансовою установою інформації про всі свої відокремлені підрозділи до Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб — підприємців та громадських формувань та до Державного реєстру фінансових установ відповідно до вимог, встановлених розділом XVII Положення № 41.

Страховик не має відокремлених підрозділів. Вказана інформація розміщена в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань та в Державному реєстрі фінансових установ.

Забезпечення фінансовою установою зберігання грошових коштів і документів та наявність необхідних засобів безпеки (зокрема сейфи для зберігання грошових коштів, охоронну сигналізацію та/або відповідну охорону), та дотримання законодавства щодо готівкових розрахунків, установлених Постановою НБУ № 637 та Постановою НБУ № 210.

Компанія забезпечує зберігання грошових коштів і документів та має необхідні засоби безпеки (зокрема, сейфи для зберігання грошових коштів, охоронну сигналізацію) та дотримується законодавства щодо готівкових розрахунків, установлених Постановою НБУ № 637 та Постановою НБУ № 210.

Дотримання фінансовою установою обмежень щодо суміщення провадження видів господарської діяльності, встановлених пунктом 37 Ліцензійних умов № 913, розділом 2 Положення № 1515.

Страховиком не допускається суміщення провадження видів господарської діяльності, встановлених пунктом 37 Ліцензійних умов №913, розділом 2 Положення №1515.

Розкриття інформації (опис) у повному обсязі щодо змісту статей балансу, питома вага яких становить 5 і більше відсотків відповідного розділу балансу.

Інформація щодо змісту статей балансу, питома вага яких становить 5 і більше відсотків відповідного розділу балансу, детально розкрита в примітках до фінансової звітності. Додаткову інформацію (опис) щодо змісту статей балансу, питома вага яких становить 5 і більше відсотків наведено у додатку 2 до цього аудиторського висновку.

Відповідність політики перестрахування встановленим законодавчим вимогам, в т.ч. прийняття страховиком ризиків у перестрахування лише з тих видів добровільного і обов'язкового страхування, на здійснення яких він отримав ліцензію.

Страховиком протягом 2017 року перестрахування здійснювалося відповідно встановлених законодавством вимог, в т.ч. прийняття ризиків у перестрахування лише з тих видів добровільного та обов'язкового страхування, на здійснення яких він отримав ліцензію.

Здійснення страховиком обов'язкового страхування виключно за умови дотримання визначених Кабінетом Міністрів України Порядку № 402, Порядку № 733, Порядку № 944, Порядку № 1219, Порядку № 1535 (676), Порядку № 1788, Порядку № 590, Порядку № 953, Порядку № 1033, Порядку № 358, Порядку № 981, Порядку № 979, Порядку № 980, Порядку № 624, Порядку № 751, якщо інше не визначено законом.

Протягом 2017 року Страховиком обов'язкове страхування здійснювалося виключно за умови дотримання визначених Кабінетом Міністрів України Порядку № 733, Порядку №1788, Порядку №358, Порядку №624.

Якщо страховик має ліцензію на страхування життя, ведення ним персоналізованого (індивідуального) обліку договорів страхування життя в порядку та на умовах, визначених Положенням № 3197.

ПАТ СК «УНІВЕРСАЛЬНА» не має ліцензії та не здійснює страхування життя. Якщо страховик має ліцензію на обов'язкове страхування цивільно — правової відповідальності власників наземних транспортних засобів:

- чи є він членом Моторного (транспортного) страхового бюро;
  - чи формує та веде він облік страхового резерву збитків, які виникли, але не заявлені, та страхового резерву коливань збитковості в обов'язковому порядку;
  - чи дотримується він умов забезпечення платоспроможності страховика, а також на будь-яку дату після отримання ліцензії має перевищення фактичного запасу платоспроможності (нетто-активів) над розрахунковим нормативним запасом платоспроможності не менше ніж на 25 відсотків, але не менше 1 млн. євро за офіційним курсом валют на дату розрахунку зазначених показників;
  - чи забезпечує він можливість опрацювання претензій (врегулювання страхових випадків) на всій території України, а саме забезпечує прийняття та облік повідомлень учасників дорожньо-транспортних пригод щодобово за номером безоплатної багатоканальної телефонної лінії страховика про їх учасників та обставини з метою фіксації повідомлення і надання учасникам дорожньо-транспортних пригод інформації про порядок урегулювання збитків та життя страховиком необхідних заходів.
- Компанія має ліцензію на обов'язкове страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів:

- Компанія є членом МТСБУ;
- Компанія формує та веде облік страхового резерву збитків, які виникли, але не заявлені, та страхового резерву коливань збитковості;
- Компанія дотримується умов забезпечення платоспроможності страховика, а також на будь-яку дату після отримання ліцензії має перевищення фактичного запасу платоспроможності (нетто-активів) над розрахунковим нормативним запасом платоспроможності не менше ніж на 25 відсотків, але не менше 1 млн. євро за офіційним валютним курсом на дату розрахунку зазначених показників. Фактичний запас платоспроможності Страховика станом на 31.12.2017р. становить 263143,0 тис. грн. Нормативний запас платоспроможності — 102435,4 тис. грн. Перевищення фактичного запасу платоспроможності над нормативним складає 160707,6 тис. грн.

Компанія забезпечує можливість опрацювання претензій (врегулювання страхових випадків) на всій території України, а саме забезпечує прийняття та облік повідомлень учасників дорожньо-транспортних пригод цілодобово за номером безкоштовної багатоканальної телефонної лінії страховика про їх учасників та обставини з метою фіксації повідомлення і надання учасникам дорожньо-транспортних пригод інформації про порядок урегулювання збитків та вжиття страховиком необхідних заходів.

Якщо страховик має ліцензію на обов'язкове страхування цивільної відповідальності оператора ядерної установки за ядерну шкоду, яка може бути заподіяна внаслідок ядерного інциденту:

- чи є він членом Ядерного страхового пулу;
- чи формує та веде він облік страхового резерву збитків, які виникли, але не заявлені, та страхового резерву коливань збитковості в обов'язковому порядку;
- чи укладає він договори перестраховування із страховиками — нерезидентами за умови членства цих страховиків-нерезидентів у відповідних іноземних ядерних страхових пулах.

Компанія не має діючої ліцензії на обов'язкове страхування цивільної відповідальності оператора ядерної установки за ядерну шкоду, яка може бути заподіяна внаслідок ядерного інциденту:

Компанія припинила членство в Ядерному страховому пулі 17.04.2015р.
Компанія на 31.12.2017р. має в обліку резерв катастроф з обов'язкового страхування цивільної відповідальності оператора ядерної установки за ядерну шкоду, яка може бути заподіяна внаслідок ядерного інциденту в сумі збитків в сумі 19 468,1 тис. грн. Зважаючи на те, що законодавством та нормативними документами Ядерного пулу та Нацкомфінпослуг не описаний механізм розформування даного резерву, Компанія не має підстав для списання даного резерву.

Так як Компанія не здійснює діяльність з обов'язкового страхування цивільної відповідальності оператора ядерної установки за ядерну шкоду, яка може бути заподіяна внаслідок ядерного інциденту, то й не здійснюється укладання договорів перестраховування із страховиками-нерезидентами за умови членства цих страховиків-нерезидентів у відповідних іноземних страхових ядерних пулах.

Генеральний директор ТОВ «Аудит Консалтинг Груп» Ю. С. Щоткіна
(сертифікат серії А № 006035, чинний до 26.12.2020р.)

Дата видачі аудиторського висновку: 16 квітня 2018 року

Адреса аудитора: 03134 м. Київ, вул. Симиренка 26-А, к.88

Додаток 1

до аудиторського висновку (звіту) щодо річної фінансової звітності ПАТ «СК «УНІВЕРСАЛЬНА» станом на 31 грудня 2017 року

ІНФОРМАЦІЙНИЙ ПРОСПЕКТ недержавного пенсійного фонду

ОСНОВНІ ВІДОМОСТІ ПРО АУДИТОРСЬКУ ФІРМУ:

Найменування	ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «АУДИТ КОНСАЛТИНГ ГРУП»
Код за ЄДРПОУ	35316245
Дані Свідоцтва про включення до Реєстру аудиторських фірм та аудиторів, виданого АПУ	Свідоцтво про включення до Реєстру аудиторських фірм та аудиторів № 4026, видане згідно Рішення Аудиторської Палати України від 27 вересня 2007 року № 182/10, термін чинності Свідоцтва до 29 червня 2022 року.
Дані Свідоцтва про включення до реєстру аудиторських фірм та аудиторів, які можуть проводити аудиторські перевірки фінансових установ	Свідоцтво про включення до реєстру аудиторських фірм та аудиторів, які можуть проводити аудиторські перевірки фінансових установ № 0097 від 30.01.2014р., видане відповідно до розпорядження Нацкомфінпослуг від 30.01.2014р. № 256, чинне до 29.06.2022р.
Інформація про аудиторів, що брали участь в аудиторській перевірці	Щоткіна Юлія Степанівна сертифікат аудитора серії А № 006035, виданий 26.12.2005р., чинний до 26.12.2020р.
Телефони	(044) 458-53-43, (095) 281-37-20
Поштова адреса	03134 м. Київ, вул. Симиренка 26-А, к.88

Основні відомості про СТРАХОВИКА:

Повна назва	ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «СТРАХОВА КОМПАНІЯ «УНІВЕРСАЛЬНА»
Код за ЄДРПОУ	20113829
Місцезнаходження	01133 м. Київ, бульвар Лесі Українки, 9
Дата державної реєстрації	23.12.1994 року
Дата внесення змін до статуту (чинна нова редакція)	11.11.2015 року
Дані про ліцензії на здійснення страхової діяльності	Ліцензії серії АГ № 569705–569732 від 23.03.2011р., АВ №594195 від 27.12.2011р., АЕ №293880 від 17.06.2014 р., термін дії всіх ліцензій безстроковий.

ВІДОМОСТІ ПРО УМОВИ ДОГОВОРУ НА ПРОВЕДЕННЯ АУДИТУ:

Дата та номер договору	Договір від 26 лютого 2018 року № 20
Період, яким охоплено проведення аудиту	01 січня 2017 року — 31 грудня 2017 року
Дата початку та дата закінчення аудиту	26 лютого 2018 року — 16 квітня 2018 року

Генеральний директор ТОВ «Аудит Консалтинг Груп» Ю. С. Щоткіна
(сертифікат серії А № 006035, чинний до 26.12.2020р.)